1e Bestuursrapportage 2020

Inhoudsopgave

Leeswijzer 3
Inleiding 4
Financiële recapitulatie 6
Programma 1: Mens & Samenleving 7
1.1 Beleidsveld Sociaal Domein 8
1.2 Beleidsveld Vitale inwoners en gemeenschappen 13
1.3 Beleidsveld Culturele identiteit 24
Programma 2: Landschap, natuur en water 27
2.1 Beleidsveld Buitengewoon Buitengebied 28
2.2 Beleidsveld Economie, recreatie en toerisme 31
2.3 Openbare ruimte 35
Programma 3: Duurzaam wonen 37
3.1 Beleidsveld Mobiliteit & Verkeer 38
3.2 Beleidsveld Wonen 40
3.3 Beleidsveld Klimaat en energie 44
3.4 Beleidsveld Omgevingswet 47
Programma 4: Dienstverlening en besturen 50
4.1 Beleidsveld Openbare orde en veiligheid 51
4.2 Beleidsveld Samenwerking: ‘schakelen op schalen’ 54
4.3 Beleidsveld Dienstverlening 58
Programma 5: Financiën en middelen 64
5.1 Beleidsveld Financiën en middelen 65
5.2 Beleidsveld Personeel 70

Leeswijzer

In de bestuursrapportage wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan (verwachte) afwijkingen - zowel financieel als niet-financieel - ten opzichte van de primair vastgestelde programmabegroting.

Inleiding
In de inleiding worden de huidige belangrijkste ontwikkelingen samengevat.

Financiële recapitulatie

De bestuursrapportage begint met een overzicht te geven van de financiële consequenties van het boekjaar. In deze tabel is tevens de aansluiting weergegeven van de primitieve begroting en het nieuwe saldo als gevolg van de bestuursrapportage.

Beleidsmatige verantwoording

In de tabellen met de speerpunten wordt middels een stoplicht aangegeven in hoeverre de speerpunten worden/zijn behaald. Tevens wordt een toelichting gegeven over de stand van zaken.

Stoplicht	Betekenis
	Prestatie is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd, dan wel wordt de prestatie geborgd binnen de bestaande processen.
	Prestatie is in uitvoering en wordt naar verwachting binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Financiële afwijkingen

In de tabel van de financiële afwijkingen wordt een overzicht gegeven van eventuele bij- of aframingen op beleidsveld niveau. Onder de tabel wordt een toelichting gegeven van de bij- of aframing.

Bijlagen

In de bijlagen treft u een overzicht aan van de budgetneutrale programma overschrijdende begrotingswijziging. Bij de tweede bestuursrapportage wordt ook nog een overzicht gegeven van de overhevelingen naar 2021 en de stand van zaken van de uit 2020 overgehevelde budgetten.

Inleiding

Voor u ligt de 1e bestuursrapportage van het jaar 2020. Deze Burap is eigenlijk bedoeld als een weergave van de voortgang rondom de voorgenomen werkzaamheden die vastgelegd zijn in de meerjarenbegroting 2020 tot en met 2023. Het jaar was echter nog maar net begonnen of het Corona virus deed zijn intrede en zette al onze voornemens on hold. Daarop volgend hebben wij onze crisisorganisatie opgetuigd, onze vitale processen geborgd en onze coördinerende rol op de diverse beleidsterreinen ingevuld.

Deze bestuursrapportage is derhalve omgeven met veel onzekerheden. Wij zitten nog middenin de afbouw van de Corona maatregelen, wij hebben niet alle gemaakte kosten en gederfde opbrengsten in kaart en ook de omvang van de compensatie door het Rijk is nog onduidelijk

Financiële analyse

Na vaststelling van de programmabegroting 2020 in november 2019 en de 2e Burap 2019 in december 2019, hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan, waardoor deze bestuursrapportage een fors negatief resultaat laat zien voor de begroting van dit jaar van ca. € 1,7 miljoen.

Bij vaststelling van de begroting 2020 was er nog sprake van een positief begrotingssaldo van € 1.700. Thans wordt de gemeente wederom geconfronteerd met een negatieve ontwikkeling van ruim € 1,7 mln.

De belangrijkste factoren die bijdragen aan het negatieve resultaat voor 2020, zijn te splitsen in een tweetal categorieën:

1. Structurele meerkosten binnen het Sociaal Domein, groot ca. €1,4 miljoen, hetgeen enerzijds veroorzaakt wordt door blijvend toenemende kosten in de jeugdzorg van € 540.000 (m.n. Jeugdzorgplus) en anderzijds € 855.000 uit hoofde van toegenomen gebruik van de WMO na instelling abonnementstarief in 2019.
2. Incidentele Corona effecten als gevolg van het tijdelijk sluiten van de MTB als gevolg van Corona waarmee de bijdrage aan het negatieve exploitatieresultaat stijgt met € 125.000 en aframen van de toeristenbelasting met € 100.000 als gevolg van Corona.

Beleidsmatig

Op grond van het forse negatieve resultaat van 2019 en de eerste cijfers voor het jaar 2020, zoals bovenstaand gepresenteerd, betekent dat we voor een enorme financiële uitdaging staan. Voor de meerjarenbegroting 2020 – 2023 zijn reeds bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd op basis van nadere focus die aangebracht is rondom het benoemen van onder meer prioritaire thema's. Ten aanzien van de transformatie-opgaven alsmede vanuit bedrijfsvoerings- technisch oogpunt wordt focus aangebracht ten aanzien van de thema's Sociaal Domein, Openbare Ruimte, Vastgoed en grondeigendommen, Dienstverlening en op het onderdeel Samenwerken.

Met de inzichten van nu moeten we constateren dat willen we niet in grote financiële problemen komen, we er niet aan ontkomen om vanuit het gedachtengoed ''Anders Durven Doen'' we tijd moeten vrijmaken om voor de komende jaren met lef en daadkracht **fundamentele beleidsinhoudelijke keuzes te maken** en hierop door te pakken.

Gezien de omvangrijke impact van de autonome ontwikkelingen op de meerjarenbegroting wordt in het licht van de kadernota dan ook samen met u als raad een traject doorlopen waarin de keuzerichtingen en te maken keuzes nader geconcretiseerd gaan worden.

Ondanks de coronacrisis kunnen we constateren dat ten aanzien van de voorraadagenda van de gemeenteraad de geplande raadsonderwerpen voor het eerste halve jaar al dan niet met enige vertraging voor het zomerreces grotendeels gehaald zullen

worden. Door Corona zijn met name de projecten en activiteiten waarin participatie een groot aandeel heeft vertraagd. In de afzonderlijke programma-onderdelen wordt hier nader op ingegaan. Exemplarisch is in deze is ook het traject van de Omgevingsvisie dat samen in Lijn50 verband is opgepakt. Op dit moment stagneert het opstellen van de bouwstenennotitie doordat vanwege Corona de participatie met de samenleving niet heeft kunnen plaatsvinden.

Tijdens Corona hebben we – deels tegen de verwachtingen in - een toename van het aantal aanvragen op het gebied van vergunningen ontvangen. Maar ook is een toename te zien op het gebied van de WMO. Alle inspanningen die geleverd zijn op het gebied van toezicht en handhaving, het bieden van ondersteuning richting kwetsbare ouderen, verenigingen, zzp-ers, het onderwijs, kinderopvang alsmede richting toeristische ondernemers en de actieve bijdrage in de Veiligheidsregio, zorgt – mede door het thuiswerken en beperkingen die dit met zich meebrengt - voor extra druk op de organisatie. Desalniettemin heeft de organisatie zich wendbaar en veerkrachtig opgesteld en zich maximaal ingespannen om de dienstverlening adequaat te blijven verlenen richting inwoners, verenigingen en ondernemers. Hoewel de fysieke dienstverlening deels is afgeschaald, is de digitale dienstverlening rondom burgerzaken verstevigd. Dit is tevens bereikt door het inrichten van bijvoorbeeld het ondernemersloket, het verenigingenloket en het zorgloket. Hiermee is de dienstverlening richting specifieke doelgroepen opgeschaald.

Specifiek voor het Sociaal Domein is gestart met het inrichten van een Task Force, gericht op kostenbeheersing, kostenreductie en versteviging van de regievoering. Voor het onderdeel vastgoed zijn – in lijn met de meerjarenbegroting - acties in gang gezet om de vastgoedportefeuille verder af te bouwen en derhalve te komen tot het versneld afstoten van vastgoed. Daarnaast wordt op basis van het MIP (meerjareninvesteringsprogramma) en het MOP (meerjarenonderhoudsprogramma) vanuit enerzijds financieel oogpunt en anderzijds vanuit kwalitatief oogpunt focus en regie gevoerd.

Alle verbonden partijen hebben voor het jaar 2021 een begrotingswijziging ingediend welke wederom leiden tot substantiële kostenstijgingen bij de Verbonden Partijen. Bij de vaststelling van de jaarstukken en begrotingen van deze Verbonden Partijen zijn door de Raad aanvullende kaders gesteld. Aanscherping van de regierol richting verbonden partijen zal de komende periode nadrukkelijk aandacht krijgen.

Op het gebied van samenwerking wordt aansluiting gezocht bij het Middengebied. Met name op de programmalijnen Landschap/Landbouw en Vitale Samenleving wordt actief geparticipeerd. Nadere besluitvorming hierover is voorzien in juli. Binnen Lijn50-verband is de focus gericht op de Omgevingsvisie en Cittaslow.

Voor wat betreft de vier prioritaire thema’s kan gesteld worden dat de voorbereidingen rondom het Middenterras, het Buitengewoon Buitengebied en vrijkomende agrarische kavels verder zijn gecontinueerd. Investeringen op het gebied van Natuur & Landschap zijn vanuit een vergroeningsoffensief doorgezet. Hierbij wordt onder meer ingezet op het 8.301 bomenplan.

Op het gebied van de energietransitie en klimaatadaptatie zijn verdere voorbereidingen getroffen om invulling te geven aan de RES-opgaven en hoe we gaan bijdragen aan de warmtetransitie. Nadere afstemming hierin was voorzien in een raadsthema-avond. Door Corona is dit niet kunnen doorgaan.

Ten aanzien van Wonen zijn er vorderingen gemaakt rondom de woningbouwplannen in Banholt en Sint Geertruid. Daarnaast zijn diverse planinitiatieven in voorbereiding. Op het gebied van LifeStyle wordt onder meer gewerkt aan het versterken van de bewustwording rondom ‘’lekker lokaal’’ waarbij tevens met diverse stakeholders onderzocht wordt hoe dit bedrijfsmatig verder ondersteund kan worden. Hierbij wordt onder meer gedacht aan bijvoorbeeld het inrichten van een ‘’distributiecentrum‘’ voor lokale producten.

In de afzonderlijke programmadelen wordt nader ingegaan op de voortgang van voorgenomen acties en maatregelen.

Financiële recapitulatie

Programma	2020	2021	2022	2023	Voordeel /Nadeel
A. SALDO PRIMITIEVE BEGROTING 2020	**€ 1.770**	**€ 442.984**	**€ 727.845**	**€ 942.503**	**Voordeel**
B. SALDO TWEEDE BESTUURSRAPPORTAGE 2019	**€ 34.347**	**€ -155.153**	**€ -55.153**	**€ -55.153**	**Nadeel/ Voordeel**
C. SALDO BEGROTING 2020 NA WIJZIGING (A+B)	**€ 36.117**	**€ 287.831**	**€ 672.692**	**€ 887.350**	**Voordeel**
E. AUTONOME ONTWIKKELINGEN					
Programma 1	€ -1.560.000	€ -1.505.000	€ -1.505.000	€ -1.505.000	Nadeel
Programma 2	€ -	€ -	€ -	€ -	Nadeel
Programma 3	€ -	€ -	€ -	€ -	Nadeel
Programma 4	€ 103.067	€ -	€ -	€ -	Voordeel
Programma 5	€ -75.264	€ -75.264	€ -75.264	€ -75.264	Nadeel
E. TOTAAL AUTONOME ONTWIKKELINGEN	**€ -1.532.197**	**€ -1.580.264**	**€ -1.580.264**	**€ -1.580.264**	
F. BESLUITEN					
Programma 1	€ -76.860	€ -143.902	€ -152.562	€ -146.995	Nadeel
Programma 2	€ -5.000	€ -	€ -	€ -	Nadeel
Programma 3	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	Voordeel
Programma 4	€ -	€ -43.565	€ -43.565	€ -43.565	Nadeel
Programma 5	€ 4.050	€ 4.860	€ 4.860	€ 4.860	Voordeel
F. TOTAAL BESLUITEN	**€ -56.810**	**€ -161.607**	**€ -170.267**	**€ -164.700**	
G. BIJSTELLING BESTAAND BELEID					
Programma 1	€ -	€ -	€ -	€ -	Nadeel
Programma 2	€ -96.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	Nadeel
Programma 3	€ -	€ -	€ -	€ -	Nadeel
Programma 4	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	Voordeel
Programma 5	€ -43.092	€ -44.092	€ -43.963	€ -43.832	Nadeel
G. TOTAAL BIJSTELLING BESTAAND BELEID	**€ -136.092**	**€ -36.092**	**€ -35.963**	**€ -35.832**	**Nadeel**
H. TOTAAL EERSTE BESTUURSRAPPORTAGE 2020 (E+F+G)	**€ -1.725.099**	**€ -1.777.963**	**€ -1.786.494**	**€ -1.780.796**	**Nadeel**
I. NIEUW SALDO BEGROTING 2020 (D+H)	**€ -1.688.982**	**€ -1.490.132**	**€ -1.113.802**	**€ -893.446**	**Nadeel**

Programma 1: Mens & Samenleving

Wij leven in een tijd van fundamentele veranderingen in de samenleving. De verzorgingsstaat met verzekerde rechten op overheidsvoorzieningen verandert naar een samenleving met meer zelfredzame mensen die eigen verantwoordelijkheid mogen en moeten nemen voor zichzelf en hun (sociale) omgeving. Hoewel deze veranderende samenleving de nodige onzekerheid met zich meebrengt – ook voor onze inwoners – biedt het ook kansen. Onze gemeente heeft een sterke culturele identiteit, een rijk verenigingsleven en goede (algemene)voorzieningen. Door actieve en zelfredzame inwoners kan de aanwezige kracht maximaal worden benut. Een goede kwaliteit van leven voor al onze inwoners in een inclusieve samenleving* is ons streven, hetgeen naadloos aansluit bij het Cittaslow-gedachtengoed en Dicht bij het Leven- filosofie.

**Een inclusieve samenleving is een samenleving waar iedereen tot zijn recht kan komen. Het maakt niet uit welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Iedereen neemt op een gelijkwaardige manier deel aan de maatschappij.*

1.1 Beleidsveld Sociaal Domein

1.1.1 Speerpunt: Transformatie-opgave sociaal domein: inwoner en directe omgeving centraal

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Maatschappelijke vraagstukken en/of hulp- en ondersteuningsvragen van onze inwoners worden benaderd vanuit de bredere context, binnen onderling verbonden beleidskaders en in dialoog met de inwoners en hun sociale omgeving. Daarbij richten wij de focus op resultaat en passen zoveel mogelijk maatwerk toe.	• De regierol van de toegang bij inzet van zorg en ondersteuning wordt vormgegeven. Ingezette zorg wordt gevolgd in samenwerking met aanbieders. • Het Sociaal Team werkt op basis van een gedigitaliseerd één plan-, één gezin- één regisseur-principe. Het doel is en efficiënte, klantgerichte en zo min mogelijke bureaucratische uitvoering. • Kerngericht werken wordt op pilotbasis georganiseerd. Het doel is de samenhang en lokaal organiseren van zorg en dienstverlening om de vitaliteit van de kernen te verstevigen. Hierbij wordt uitdrukkelijk en zo veel mogelijk aangesloten bij lokale initiatieven. Er wordt verbinding gemaakt tussen professionele - en vrijwilligersketen.	• Het actieplan Jeugd is vastgesteld waarin regierol van de toegang een belangrijk punt is. Het sociaal team is inmiddels bezig met het invullen van de regierol. Dit wordt vooral toegepast bij de aanbieders die kinderen in verblijf hebben. De regierol is van toepassing op WMO en Jeugd. • Er wordt gebruik gemaakt van een geëvalueerde versie van een gezinsplan. • Wij werken outreachend op diverse locaties met name in Margraten, Eijsden, Cadier en Keer, Mheer. Het proces tot samenwerken is met een aantal partners opgestart (Envida, Mee, GGD). Op de planning stond een eerste brede kennismakingsbijeenkomst voor 28 mei. Dit wordt nu verschoven, mogelijk naar 1e week oktober, dit is n.l. de week van de eenzaamheid.	
• Bij elk maatschappelijk vraagstuk gaan wij uit van eigen kracht van onze inwoners en maatschappelijke partners en wij handelen daarnaar: ze krijgen maximale ruimte om initiatieven te nemen en te realiseren.	• We investeren in betrokkenheid en zeggenschap voor de cliënten en hun sociale omgeving bij de invulling van hun hulp en ondersteuning. • We betrekken inwoners bij het gemeentelijk beleid en de uitvoering.	• Wij bieden de mogelijkheid voor onafhankelijke cliëntenondersteuning bij alle meldingen bij het Sociaal Team. Wij zetten participatiecoach in cliënten te helpen hun wensen en mogelijkheden ten aanzien van participatie te realiseren. Wij hebben mantelzorgondersteuner aangesteld bij het Sociaal Team. • Dit gebeurt bijv. bij het sportakkoord, project sportdorp en kerngericht werken. Er is een sportraad die betrokken is bij het ontwikkelen van nieuw beleid. De adviesraad Participatie en Ondersteuning wordt op gelijke wijze als de gemeenteraad periodiek geïnformeerd	

		over recente ontwikkelingen in het Sociaal Domein.	

1.1.2 Speerpunt: Transformatie-opgave sociaal domein: hulp en ondersteuning voor de meest kwetsbare inwoners zijn toekomstbestendig.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Onze kwetsbare inwoners (jong en oud) worden ondersteund opdat zij in hun eigen leefomgeving zo lang mogelijk kunnen blijven wonen met goede kwaliteit van leven, deel kunnen nemen in de samenleving en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen.	• We faciliteren de informele zorg en de algemeen toegankelijke (welzijns-) voorzieningen met als doel om maatwerkvoorzieningen alleen in te zetten indien nodig. • We versterken de opdrachtgevende rol richting maatschappelijke partners. We geven hier wel invulling aan op basis van partnership.	• Wij zijn gestart met een inkooptraject 2021 voor maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo. • Wij participeren in tweetal regionale inkooptrajecten (Jeugd en Wmo) gericht op het ontwikkelen van inkoop strategieën na 2021. Wij formuleren lokale prioriteiten daarin. Het versterken van de rol van de gemeente als opdrachtgever en van positie van (lokale) maatschappelijke partners staat hierbij centraal.	
• Hulp- en ondersteuning voor de kwetsbare inwoners is gevarieerd, kwalitatief goed en financieel gezond. Het uitgangspunt is: niet meer, maar ook niet minder hulp- en ondersteuning dan noodzakelijk.	• Per huishouden met meervoudige problematiek is er een integraal ondersteuningsplan, gericht op afstemming, prioritering, vereenvoudiging van de geboden hulp, kostenbeheersing en monitoring van resultaat.	• Het dossieronderzoek voor Wmo en Jeugd, is neergelegd bij een onafhankelijk onderzoeksbureau I&O research. Het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase. Oplevering van het rapport is in Q2. Inzet is om maatwerkvoorzieningen toe te kennen niet meer en niet langer dan noodzakelijk is. Via regievoering zal met name bij toekenning van du(urde)re voorzieningen de vinger aan de pols gehouden worden teneinde sneller te kunnen besluiten over opschaling van ingezette ondersteuning, wanneer noodzakelijk, dan wel afschaling ervan wanneer mogelijk.	
• Er wordt gestreefd naar een budgettair neutrale uitvoering van de Wmo, Participatiewet en de Jeugdwet. Het uitgangspunt is ook hier:	• De financiële stromen in relatie tot de verleende zorg worden gemonitord en tijdig bijgestuurd. Er vindt een pro-actieve communicatie daarover plaats naar de gemeenteraad. Om dit goed te faciliteren wordt businesscontrol en de	• Ieder kwartaal wordt een raadsinformatiebrief samengesteld waarin ook cijfers van Wmo, Participatiewet en Jeugdwet worden opgenomen. Ook wordt in 2020	

niet meer, maar ook niet minder hulp- en ondersteuning dan noodzakelijk. Het aantal inwoners dat een beroep doet op professionele hulp en ondersteuning en de bijbehorende uitgaven worden gestabiliseerd	opdrachtgevende rol op een hoger kwalitatief niveau georganiseerd.	(verwachting Q3) een dashboard Sociaal domein opgeleverd. De effecten van de Corona-crisis op de uitgaven Sociaal Domein zijn op dit moment nog niet duidelijk. De verwachting is wel dat de crisis een verhogend effect zal hebben.	

Financiële afwijkingen:

1.1 Sociaal Domein						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Bijstelling Sociaal Domein	**L**	-1.560.000	-1.505.000	-1.505.000	-1.505.000	**S**
Totaal		**-1.560.000**	**-1.505.000**	**-1.505.000**	**-1.505.000**	
Besluiten						
Bijdrage Sociaal Regisseur SCE	**L**	-5.566	-5.567	-5.567		**S**
Omnibuzz	**L**	-71.294	-71.294	-79.954	-79.954	**S**
Totaal		**-76.860**	**-76.861**	**-85.521**	**-79.954**	
Bijstelling bestaand beleid						
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	
Totaal		**-1.636.860**	**-1.581.861**	**-1.590.521**	**-1.584.954**	

Toelichting:

Autonome ontwikkelingen

<u>Bijstelling Sociaal Domein</u>

Voor de 3D's is een bijstelling van de begroting benodigd:

Jeugdzorg - €540.000

Op basis van de Jaarrekening 2019, dient op de post Jeugdzorg te worden bijgeraamd om het begrote bedrag in lijn te brengen. De afwijking zit met name in JeugdzorgPlus en heeft te maken met de afrekening vanuit Den Bosch, de Centrumgemeente voor JeugdzorgPlus voor heel Zuid-Nederland. Den Bosch rekent na afloop van het jaar af met de verschillende regio's. Limburg is verdeeld in 3 regio's en Eijsden-Margraten hoort bij Zuid-Limburg.

Maastricht ontvangt de afrekening betreffende Zuid-Limburg en rekent af met de regiogemeenten. Dit gebeurt a.d.h.v. van het aantal gemiddelde arrangementen in de afgelopen twee jaren. De beïnvloedbaarheid door Eijsden-Margraten op dit gebied is nihil.

WMO - €855.000

De eigen bijdragen die mensen betalen voor de WMO dienen omlaag te worden bijgesteld, in lijn met de bijstelling in de Tweede Bestuursrapportage 2019. Destijds is de bijstelling slechts voor het lopende jaar 2019 gedaan. Door de invoering vanuit het Rijk van het abonnementstarief betaalt iedereen een vast bedrag per periode, terwijl voorheen mensen met een hoger inkomen meer moesten betalen. Verder is de vraag naar zowel Hulp bij het Huishouden als Individuele Begeleiding toegenomen, waardoor er bijgeraamd dient te worden om de begroting 2020 in lijn te brengen met de Jaarrekening 2019.

Participatie – €125.000

Door de tijdelijke sluiting van de MTB als gevolg van Corona loopt de organisatie omzet mis terwijl de kosten niet verminderen. Hierdoor zullen gemeenten voor hun deel een grotere bijdrage aan de MTB moeten betalen om de misgelopen inkomsten te compenseren en de daarmee gepaard gaande tekorten te dekken.

Op de post minima regelingen, waar onder andere de bijzondere bijstand onder valt, is er in de realisatie al jaren een tekort ten opzichte van de begroting. Dit wordt nu bijgeraamd om de begroting in lijn te brengen met de kosten in afgelopen jaren.

Niet gerealiseerde bezuinigingen - €40.000

1. Op het instrument loonkostensubsidie is een bezuiniging doorgevoerd. In de begroting is het bedrag afgeraamd naar € 60.000. Het instrument wordt ingezet voor mensen die door ziekte of handicap niet zelfstandig in staat zijn het minimumloon te verdienen (door verminderde arbeidsproductiviteit). De werkgever wordt met deze subsidie gecompenseerd voor de verminderde productiviteit. Met de inzet van loonkostensubsidie kan de werknemer toch aan de slag en bespaart de gemeente de kosten van een bijstandsuitkering. Als iemand tot de doelgroep behoort, mag loonkostensubsidie niet geweigerd worden. Loonkostensubsidie wordt betaald uit het Inkomensdeel (BUIG budget). Het Rijk voegt hiervoor extra middelen toe aan het gemeentelijke budget.
   Uit een prognose voor 2020 blijkt dat er naar verwachting € 90.000 nodig zal zijn. Daarmee wordt de beoogde bezuiniging niet gehaald en zal € 30.000 bijgeraamd moeten worden.
2. De kosten van het buurtteam zijn afgenomen van € 60.000 naar € 40.000 ten gevolge van het feit dat de vier operationele buurtteams in de regio Maastricht-Heuvelland, nu niet meer alleen werkzaamheden verrichten voor hun eigen gemeente, maar ook voor de 6 Maastricht-Heuvelland gemeenten gezamenlijk. Daarmee wordt de bestaande formatie efficiënt ingezet en kunnen kosten worden gedeeld. De beoogde bezuiniging wordt daarmee echter slechts maar gedeeltelijk gehaald en bedraagt niet € 30.000, maar € 20.000.

Besluiten

Bijdrage Sociaal Regisseur SCE

Het verzoek is ontvangen om een gemeentelijke bijdrage voor het project sociaal regisseur in het Sociaal Centrum Eijsden. Gelet op het bepaalde in artikel 4:23 derde lid, onder d. van de Algemene Wet Bestuursrecht is besloten een eenmalige financiële bijdrage te verlenen van maximaal € 16.700,00 met een looptijd van maximaal 3 jaren.

Omnibuzz

In de 1e begrotingswijziging van Omnibuzz is een aantal nieuwe inzichten en ontwikkelingen verwerkt, die tot een bijstelling van de oorspronkelijke begroting 2019 leiden

1.2 Beleidsveld Vitale inwoners en gemeenschappen

1.2.1 Speerpunt: Versterken van individuele en collectieve kracht in de samenleving

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Burgerinitiatieven worden benaderd op basis van een coöperatieve houding: de gemeentelijke service aan burgers gebeurt op basis van een “ja mits” in plaats van “nee tenzij” houding.	• We ondersteunen en faciliteren buurtverbindingsactiviteiten. We vervullen geen trekkersrol maar een faciliterende en toetsen of de initiatieven passen binnen de gemeentelijke prioriteiten.	• Eerste fase ontwikkeling burgerparticipatieproject Arte Util is afgerond. Doorontwikkeling en Implementatie zijn afhankelijk van regelgeving Corona. Het digitaal platform Mooi Mergelland wordt gefaciliteerd.	
	• In het kader van kerngericht werken sluiten wij primair aan bij de lokale initiatieven indien passend binnen de speerpunten van de gemeente.	• Bij het opzetten van een eerste brede kennismakingsbijeenkomst zijn lokale partijen en initiatieven betrokken.	
• Onze inwoners hebben gelijke kansen om mee te kunnen doen in de samenleving.	• We nemen belemmeringen voor onze kwetsbare inwoners zoveel mogelijk weg om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daarmee bedoelen we betaalbaar, bereikbaar en toegankelijk.	• Via facilitering van de informele zorg, subsidiëring van algemene toegankelijke (welzijns)voorzieningen en inzet van het sociaal team zetten wij erop in kwetsbare inwoners zo veel als mogelijk aan het maatschappelijk leven deel te laten nemen. Ook wordt hierop specifiek onze Participatiecoach ingezet.	
	• Ons Sociaal Team gaat steeds meerkerngericht werken, is laagdrempelig en herkenbaar voor inwoners met hulpvragen, professionals en vrijwilligers. Het Sociaal Team maakt verbinding met de lokale initiatieven.	• Via overleg met de informele zorg, het vertegenwoordigd zijn in de zogenaamde knooppunten onderwijs en deelname aan het sociaal centrum Eijsden proberen wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van wat in de kernen speelt en hoe daarop in te spelen.	
	• De participatiecoach wordt ingezet om de kansen om mee te doen voor de inwoners te vergroten en de verbinding met de lokale initiatieven te stimuleren. Ook de buurtcoaches hebben daarbij een stimulerende rol	• De participatiecoach (PC) is actief vanaf oktober 2019 en zet zich in voor individuele inwoners. De eerste werkzaamheden bestaan uit: - het opbouwen van een netwerk om op deze manier ook de verwijzers van de mogelijke inzet van de PC op de hoogte te brengen	

		- de organisatie van een bijeenkomst i.h.k.v. depressie. - het begeleiden van individuele inwoners. Vanaf 1 oktober 2019 zijn er 40 aanmeldingen van individuele inwoners geweest. - De PC ondersteunt ook mantelzorgers. er is een plan opgezet om samen met ketenpartners en betrokken inwoners een mantelzorgbijeenkomst te houden waarin de behoeften van de mantelzorgers geïnventariseerd worden en een programma voor 2020 wordt opgesteld. Deze eerste bijeenkomst voor mantelzorgers is vanwege corona niet doorgegaan. - In de tijd van corona waarin contact thuis niet mogelijk is, is de PC de linking pin tussen gemeente, kwetsbare inwoners en netwerkpartners of vrijwilligers. - De PC en de buurtcoaches werken samen om passende oplossingen voor alle inwoners te vinden.	
	• Voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken/initiatieven van inwoners en/of maatschappelijke partners is er een vast aanspreekpunt. Dit geldt in het bijzonder voor verenigingen, statushouders, vrijwilligers.	• Binnen de afdeling Mens en Samenleving is een contactpersoon verenigingen aangesteld. Ook is er een specifiek aanspreekpunt voor statushouders.	
	• Statushouders ondersteunen we bij hun integratie in de samenleving.	• Stichting Trajekt vervult de maatschappelijke begeleiding van statushouders en zorgt dat de eerste opvangtaken worden geregeld (inschrijving GBA, aanmelding bij school, openen bankrekening, aanvragen toeslagen/uitkering, wegwijs in de samenleving, introductie in normen/waarden, etc.). Vluchtelingenwerk biedt juridische ondersteuning voor statushouders voor vragen rondom gezinshereniging, verlengen verblijfsvergunning, naturalisatie e.d. Met betrekking tot de corona-crisis wordt huisvesting van	

		statushouders en dienstverlening aangepast aan de RIVM richtlijnen.	
	• We nemen zoveel mogelijk belemmeringen voor deelname aan basis-, voorgezet- en speciaal onderwijs weg.	• De mogelijkheid tot deelname wordt o.a. vergroot door de inzet van ons Leerlingenvervoer.	
• Onze inwoners zijn in staat eigen verantwoordelijkheid en verantwoordelijkheid voor kwetsbare inwoners te nemen.	• We stimuleren dat inwoners hun eigen sociaal netwerk zoveel mogelijk inzetten.	• Bij het door het sociaal team oppakken en beoordelen van ondersteuningsvragen vanuit de bevolking wordt standaard bezien in hoeverre een cliënt door inzet van het eigen sociaal netwerk in staat is in de door hem of haar benodigde mate van ondersteuning te voorzien.	
	• "We ondersteunen de mantelzorgers. De ondersteuning gaan wij steeds meer lokaal organiseren."	• Sinds kort voeren wij de ondersteuning van mantelzorgers in eigen huis uit en wel door inzet van het sociaal team. Vanwege het korte tijdsbestek verkeert deze inzet nog in de opbouwfase, dan ook nog gehinderd door de beperkingen vanwege corona.	
	• We waarderen mantelzorgers.	• Wij kennen in het vierde kwartaal van 2020 het jaarlijkse mantelzorgcompliment toe.	
	• Er wordt geïnvesteerd in maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk en opvoedingsondersteuning.	• Binnen de gemeente is een scala aan structurele preventieve inzet beschikbaar, namelijk: jeugd- en gezinswerk op scholen, opvoedondersteuning, Buurtgezinnen, Home-start, Rots en Watertraining voor basisschoolleerlingen, workshop voor ouders in scheiding, vrijwillige begeleide omgangsregeling.	
• Een breed palet aan educatieve-, culturele-, ontmoetings- en sport- en bewegingsactiviteiten die onze gemeente ondersteunt en/of organiseert is voor iedereen (ongeacht leeftijd, gezondheid, sociale en economische omstandigheden) zoveel mogelijk bereikbaar,	• Kunst en cultuur / sport en bewegen worden ingezet als middel om doelstellingen binnen het sociaal/maatschappelijk domein te realiseren. Hierbij leggen we een relatie met andere beleidsvelden.	• De werkzaamheden van de buurtcoaches zijn gericht op de doelstellingen van het sociaal domein (meedoen en participatie) voorbeelden zijn: projecten sportdorp, JOGG, samenwerking participatiecoach etc. Er wordt samengewerkt met de beleidsvelden openbare ruimte, milieu, landschapsontwikkeling, buitendienst. • Project Samenklank: Samenklank is een verbindend projectorkest dat ingevuld wordt door muzikanten van onze gemeente, al of niet lid van een	

betaalbaar en toegankelijk.		vereniging. Het betreft een verbindend project van Kunst & Cultuur (K&C) met toerisme, landschap en erfgoed, beleidsveldoverschrijdende samenwerking met buurtcoach sport en bewegen, participatie lokale (muziek)verenigingen. Doorgang en/of vorm van het concert in het voorjaar van 2021 staat in relatie tot de ontwikkelingen rondom het Coronavirus. • Culturele Fiets & Wandelroute: Het betreft een fiets- en wandelroute langs een brede selectie kunstwerken in de openbare ruimte die de culturele geschiedenis van onze gemeente in beeld brengen. Hierbij wordt een verbinding gemaakt met buurtcoach sport en bewegen, beleidsvelden toerisme & landschap. • Bibliotheekwerk: Uitgangspunt vormt continuïteit van een kwalitatieve bibliotheekvoorziening zijnde een knooppunt van kennis, contact en cultuur, waarbij de kernfuncties bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van het algemeen publiek en aan de verbetering van maatschappelijke kansen. Werving van de coördinator laaggeletterdheid is mogelijk gemaakt, a.d.h.v. gehonoreerde provinciale subsidie. Onderzoek is opgestart naar mogelijkheden van het project 'Bieb Op School'. Een projectplan is ontwikkeld m.b.t. update van het minibieb project. • Nedvang Jaarprogramma: binnen dit uitgebreide programma leggen we de focus op een duurzame manier van leven & ondernemen en op gedragsbeïnvloeding. Het jaarplan omvat innovatieprojecten omtrent natuur, milieu en leefomgeving, begeleid door & in samenwerking met cultureel ondernemers, EMCU, CNME, natuurverenigingen en Heemkunde.	

		(Zwerf)afvalprojecten worden doorontwikkeld, verder verankerd in onze samenleving en via doorgaande lijnen geïmplementeerd binnen structurele educatieve en culturele trajecten. Het jaarprogramma bestaat uit 4 onderdelen: Monitoring, Educatie, Opschoonacties en Afvalkunst. Nieuw Nedvang Jaarplan 2020 plus begroting ontwikkeld is en ingediend t.b.v. continuering Nedvang subsidie (inmiddels goedgekeurd). 2 bassischolen (St. Martinus en BS Cramignon) zijn voorzien van professionele cultuur/milieu educatie 3 basisscholen hebben deelgenomen aan het Bijenhotel project. • Onderhoudsplan Tiny Forest is op coronaveilige wijze tot uitvoer gebracht • Er zijn twee Afvalkunst educatievideo's in productie. • Er is een naam & logo in ontwikkeling voor het Nedvang Jaarprogramma. SKEM cultuureducatie Eijsden-Margraten: • Er worden op structurele wijze lesblokken Beeldend, Muziek en Toneel gerealiseerd, verdeeld over 2 scholen. • 250+ kinderen nemen deel aan het programma. • Er wordt actief samengewerkt met lokale muziekverenigingen. • De lessen beeldend en toneel staan - i.s.m. culturele professionals en natuurverenigingen- in het teken van duurzaamheid, zwerfafval, natuur en milieu, waardoor spelenderwijs gewerkt wordt aan bewustwording & gedragsverandering.	
	• De buurtcoaches hebben primair hun focus op de realisatie van de doelstellingen van lifestyle en sociaal domein.	• Buurtcoach K&C werkt minder organiserend / top-down maar legt op verbindende en stimulerende wijze de focus op doelstellingen van lifestyle en sociaal domein. Hierbij wordt	

	• "Het verenigingsleven wordt gefaciliteerd. Hiervoor wordt een verenigingsconsulent in gezet."	tegelijkertijd de verbinding met andere beleidsvelden gelegd. Voorbeelden: Skem (structurele cultuureducatie) en Nedvang Programma (culturele milieu- en lifestyle projecten). • Binnen de afdeling Mens en Maatschappij is een contactpersoon verenigingen aangesteld. De buurtcoaches, de verenigingsconsulent en de participatiecoach werken samen.	

1.2.2 Speerpunt: Gezond en veilig leven

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Onze inwoners hebben gelijke kansen om gezond en veilig te leven en hun talenten te blijven ontwikkelen.	We investeren in: • Een ontwikkelagenda gericht op het bevorderen van positieve gezondheid.	• De regionale gezondheidsnota "Zuid Springt eruit: Zuid Limburg zet nieuwe trend in gezondheid". Dat is de ontwikkelagenda EM (samen de andere 15 Zuid-Limburgse gemeenten, belegd bij de GGD-ZL en in samenwerking met diverse organisaties) die wij hanteren voor al ons handelen op dit gebied. De gewenste Trendbreuk in Gezondheid waarin we in 2030 de gezondheidsachterstand t.o.v. de rest van Nederland met 25% hebben ingelopen is de belangrijkste ambitie.	
	• Bewegen/sporten stimuleren (JOGG, gezonde scholen, beweeg onderwijs, gezonde sportkantines etc.).	• We faciliteren of voeren de volgende zaken uit: Middels het project JOGG wordt op de scholen gewerkt aan de thema's gezonde voeding, water drinken, beweegvriendelijke schoolomgeving. Ook wordt met de scholen samengewerkt aan het opzetten van buitenschools beweegaanbod. Vanuit het programma Team Fit worden sportverenigingen gestimuleerd te investeren in een gezondere kantine. Binnen EM zijn er drie basscholen met het vignet Gezonde School. Vier basisscholen hebben een groene speelomgeving.	

		Het project sportdorp initieert nieuw beweegaanbod voor oudere inwoners zie ook speerpunt 1.2.3. Middels het nieuw op te zetten sportakkoord wordt samen met verenigingen, de sportraad, zorg en onderwijs vorm gegeven aan sport- en beweegbeleid. Het sportakkoord wordt opgesteld i.s.m. verschillende partners. Er zijn inspiratiesessies georganiseerd voor: - Verenigingen en sportaanbieders ook commercieel. - Zorgaanbieders - Onderwijs (overkoepelend bestuur en scholen) - Sportraad - Gemeenteraad - College - Regionaal zowel ambtelijk als bestuurlijk. Het sport en beweegaanbod is zichtbaar gemaakt op de website www.kompas- eijsdenmargraten.nl Wanneer verenigingen of inwoners nieuwe initiatieven willen ontplooien worden deze, indien mogelijk, ondersteund (zoals bijvoorbeeld de Poelveldrun) . De beweegpas wordt door de buurtcoach uitgegeven. Hiermee kunnen inwoners 10 keer gratis kennismaken met een aantal sporten (2 x per aanbieder) De buurtcoach werkt samen met de participatiecoach met als doel individuele inwoners aan beweegaanbod te laten participeren. De buurtcoach werkt samen met de sportdocent van de basisschool Tangram in Eijsden met als doel het beweegaanbod voor kinderen te versterken. Ook met de sportdocenten van de Cramignon en Sint	

		Jozef Oost Maarland/ Sint Martinus in Gronsveld is overleg opgestart. De buurtcoach heeft overleg met aanbieders als Envida, Trajekt, fysiotherapeuten om een beeld te krijgen van behoeften van inwoners en de rol die de buurtcoach kan spelen. De buurtcoach heeft frequent overleg gevoerd met alle gebruikers van sportpark Bakkerbosch mbt samenwerking. Ook onderhoud van het park wordt besproken i.s.m. afd. openbare ruimte. Corona: De buurtcoach heeft beweegaanbod voor ouderen en jongeren gecreëerd en onder de aandacht gebracht middels de website kompas, de Etalage en Facebook van de gemeente. De verenigingen zijn op de hoogte gebracht van alternatieve vormen van aanbod voor hun leden, van de steunmaatregelen van de overheid en andere voor hen relevante zaken.	
	• Gezonde voeding stimuleren vanuit de aanboden vraagkant (o.a. “met fruit er op uit”).	• Via het project JOGG wordt op scholen aandacht gegeven aan het thema gezonde voeding. Er is gewerkt aan het realiseren van een (buiten) watertappunt in Margraten bij Maurice Rose. Gezonde voeding zou het volgende thema bij JOGG worden. Door de corona is dit nog niet specifiek met de scholen besproken	
	• Gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidzorg, preventie en vroegtijdige signalering van maatschappelijke- en/of gezondheidsproblemen.	• Daarbij wordt de focus gelegd op de periode van -1 jaar tot en met 18+ (zijnde de jongvolwassenen). Zodat onze kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Kansrijke start maakt hier een erg belangrijk onderdeel vanuit: We werken middels én aan het uitrollen van bewezen en/of kansrijke aanpakken. Voorbeelden hiervan zijn: Nu niet Zwanger; Voorzorg; Stevig Ouderschap;	

		TOP-mama; de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein in de eerste 1000 dagen; Your COACH Next Door; versterken knooppunten. Ook is er samenwerking met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg	
	• deelname aan peuteropvang en taalontwikkeling.	• Geïnvesteerd wordt in Voor en Vroegschoolse Educatie en preventieve logopedie (voorschools en basisschool).	
	• een sluitende (regionale) aanpak voor mensen met verward gedrag.	• De Wijk-GGZ'er is aangesteld, die naast taken in het kader van de nieuwe Wet Verplichte GGZ ook beschikbaar is als consulent/expert voor het Sociaal Team bij vragen over allerlei problematiek rond verward gedrag. Door de coronacrises zijn de voorgenomen trainingen in het kader van preventie depressie is opgeschort; bekeken wordt of het inzetten van een online alternatief voor deze trainingen toegevoegde waarde heeft.	
	• acute opvang, hulp en ondersteuning op maat voor onze (kwetsbare) inwoners in crisis.	• Het project Crisisvoorzieningen Maatschappelijke Zorg daarin de gemeente participeerde tot medio 2019 heeft begin 2020 een doorstart gemaakt. Ook dit jaar wordt dus passende acute opvang voor inwoners van onze gemeente geborgd.	
	• beschermd wonen in de eigen leefomgeving met daarbij passende hulp en ondersteuning.	• De voorbereidingen voor de start per 2021 van de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, zoals beschreven in het Regioplan Beschermd Thuis, lopen. Besluitvorming over samenwerking, uitvoering, financiën en bedrijfsvoering wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die daartoe wordt opgesteld. Inkoop van voor 2021 gewenste Beschermd Thuis producten wordt voorbereid	

1.2.3 Speerpunt: Duurzame en toekomstbestendige maatschappelijke accommodaties en activiteiten op het gebied van sport , cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Onze sport-, beweeg- en cultureel-maatschappelijke- en educatieactiviteiten zijn voldoende toegerust om al onze inwoners te laten meedoen.	• We ondersteunen verenigingen op basis van het huidige subsidiebeleid. Een efficiënte uitvoering wordt georganiseerd. • De gemeente faciliteert indien gewenst en passend binnen de speerpunten maar organiseert niet zelf evenementen in het kader van sport en bewegen.	• Het subsidieprogramma wordt uitgevoerd conform de subsidieverordening.. De subsidies zijn in februari uitbetaald aan de verenigingen. • We ondersteunen diverse aanbieders bij de organisatie van evenementen gericht op beweegstimulering: Via project sportdorp wordt, in samenwerking met netwerkpartners nieuw aanbod voor ouderen opgezet zoals bijv. : Tai Chi, Walking Football, Valpreventie, Seven Hockey, Beweeg Heuvelland en fysio fitness Daarnaast faciliteren we de lessen Meer Bewegen voor Ouderen. M.i.v. 15 maart worden deze activiteiten niet meer uitgevoerd. In Q1 (tot en met 1 april) zijn er geen mogelijkheden geweest voor groepen om te sporten en bewegen. De kick off Walking Football in Eijsden is niet doorgegaan i.v.m. corona. Wordt in Q2/ Q3 weer opgestart.	
• Duurzame en toekomstbestendige accommodaties.	• We stimuleren het multifunctioneel gebruik van de accommodaties. Duurzaamheid en toekomstbestendigheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.	• Op vraag van medegebruikers zetten we accommodaties multifunctioneel in. Voorbeelden zijn: Bibliotheekwerk:, kinderopvang, huiskamers etc. Bij de voetbalvereniging SVME is de vraag naar mogelijkheden voor kinderopvang gesteld. Deze optie wordt door de gemeente ondersteund. De bestuurskamer van RKVVM wordt gedeeld met de scouting. De voormalige accommodatie van Banholtia wordt ingezet voor de jeugdvereniging Jevemhba en als opslagruimte voor andere verenigingen.	

• De kwaliteit van de gemeentelijke accommodaties is geborgd.	• We zorgen voor toegankelijke gemeentelijke accommodaties en faciliteren bij noodzaak tot verbetering of aanpassingen.	• De gemeente is betrokken bij een project gericht op een aanpassing van gemeenschapshuis Bemelen, om de huskamer Bemelen daar te kunnen vestigen.	

Financiële afwijkingen:

1.2 Vitale inwoners en gemeenschappen						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Totaal		-	-	-	-	
Besluiten						
GGD	**L**		-67.041	-67.041	-67.041	**S**
Totaal		**-**	**-67.041**	**-67.041**	**-67.041**	
Bijstelling bestaand beleid						
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	
Totaal		**-**	**-67.041**	**-67.041**	**-67.041**	

Toelichting:

Besluiten

GGD

De totale verhoging van de begroting 2021 van de GGD komt voort uit de volgende onderdelen:

1) het herverdeeleffect t.g.v. aanpassing van de parameters in het gemeentefonds die als uitgangspunt dienen voor de bijdrage aan Veilig Thuis
2) indexatie Veilig Thuis voor personeels- en materiele kosten
3) herverdeeleffect verdeelsleutel programma GGD
4) indexatie GGD voor personeels- en materiele kosten
5) De verwerking van het meerjarenperspectief ad € 600.000 (GGD totaal)

1.3 Beleidsveld Culturele identiteit

1.3.1 Speerpunt: Het verhaal van ons erfgoed is zichtbaar en beleefbaar

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Het cultureel erfgoed blijft zichtbaar en wordt meer beleefd.	• Immaterieel erfgoed, zijnde het culturele leven, versterken, verbinden en verankeren met name gericht op tradities zoals de Cramignon en de muzikale identiteit van deze gemeente. De invulling van kunst en cultuur zal primair vooral hierop gericht zijn.	• 1:Cramignon: onderzoek naar mogelijkheden m.b.t. de ontwikkeling van een website over de Cramignontraditie i.s.m. prof. dr. J.Th. Leerssen, Universiteit Amsterdam en SHCL/Het Sociaal Historisch Centrum Limburg. 2:Cramignon: Cursus opname Cramignon op Nationale lijst Immaterieel Erfgoed, i.s.m. Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Arnhem. 3:Cramignon: Dag van de Cramignon. Afgelast vanwege Corona. 4:Duurzaam Erfgoedtoerisme: Onderzoek Duurzame Erfgoedrecreatie, opstartproject m.b.t. de ontwikkeling van toeristisch aanbod Immaterieel Erfgoed.	
	• Activiteiten in het kader van kunst en cultuur worden primair ingezet op de borging van ons cultureel erfgoed en het verstevigen van de muzikale identiteit.	• 1: Project Samenklank:. Het project wordt verplaatst naar 2021 ten gevolge van de Corona-crisis 2:Kinderkoor Eijsden: dit is een initiatief voortvloeiend uit de vrijheidsspelen. Het kinderkoor is opgestart in januari 2020, maar sinds medio maart afgelast wegens corona.	
	• Nieuwe en ingeplande evenementen / initiatieven worden getoetst aan de vastgelegde speerpunten met betrekking tot onze culturele identiteit en beoordeeld op maatschappelijke relevantie. De gemeente faciliteert indien gewenst maar organiseert niet zelf evenementen in het kader van kunst en cultuur.	• Wordt toegepast zoals omschreven en gepland.	
	• Activiteiten op basis van Beleidsnota Cultureel Erfgoed 2018-2021 worden uitgevoerd.	• Wordt toegepast zoals gepland, met in de eerste maanden van 2020 een extra focus op ontwikkeling Culturele en Muzikale Identiteit, Structurele cultuureducatie basisscholen, en	

		ontwikkeling Nedvang Programma (culturele milieu- en lifestyle projecten).	
	• Waar mogelijk en relevant (identiteit versterkend) wordt binnen culturele c.q. erfgoed projecten een verbinding gemaakt met andere beleidsterreinen.	• Wordt toegepast zoals gepland, met in de eerste maanden van 2020 een extra focus op ontwikkeling Culturele en Muzikale Identiteit, Structurele cultuureducatie basisscholen, en ontwikkeling Nedvang Programma (culturele milieu- en lifestyle projecten).	
	• Waar mogelijk wordt gestreefd naar burgerparticipatie zodat onze culturele identiteit wordt verankerd en doorontwikkeld binnen de samenleving.	• Wordt toegepast zoals gepland. Voorbeeldprojecten: SKEM, Samenklank, Nedvang Jaarprogramma, Ontwikkeling Culturele Fiets/wandelroute, Participatieproject Arte Util, Onderzoek Duurzame Erfgoedrecreatie.	
• Het behoud en bescherming van: - de historische kernen en het buitengebied; - de monumenten en ander gebouwd erfgoed (zoals de beeldbepalende panden). Het is één van de kernkwaliteiten van de fysieke leefomgeving in onze gemeente.	• Erfgoedeigenaren en geïnteresseerden worden actief geïnformeerd middels een aparte rubriek in onze gemeentelijke nieuwsbrief.	• Indien van toepassing wordt actuele informatie gedeeld middels nieuwsbrief of sociale media.	
	• Monumenten in onze gemeente krijgen specifiek de aandacht door bijvoorbeeld het organiseren van de monumentendag.	• (Im)materieel Erfgoed: Er is voorbereidend traject lopende rondom te realiseren Cortenstaal Infopanelen m.b.t. de Mijn in Banholt e.a. monumenten. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de Coronacrisis vindt de Open Monumentendag 2020 plaats in het tweede weekend van september.	
	• Niet-rendabele rijksmonumenten, beeldbepalende panden, kleine cultuurhistorische relicten en archeologische initiatieven worden gesubsidieerd (uitvoering subsidieverordening Cultureel Erfgoed).	• Niet-rendabele monumenten worden gesubsidieerd, van de overige categorieën zijn nog geen aanvragen ontvangen maar wel initiatieven bekend die waarschijnlijk aanvragen gaan indienen. De subsidieverordening wordt in 2020 aangepast.	
• Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt telkens rekening gehouden met gebouwd erfgoed	• In het kader van de verbouwingsleges beeldbepalende panden wordt een tegemoetkoming georganiseerd.	• In de legesverordening is geregeld dat de legeskosten hiervoor € 0 bedragen.	
	• Er wordt ingezet op herbestemming van leegstaande monumenten en ander gebouwd erfgoed.	• Initiatiefnemers en vergunningaanvragers van dergelijke plannen worden optimaal gefaciliteerd.	
	• Gebouwd erfgoed wordt integraal verankerd in nieuwe ruimtelijke plannen.	• Dit is gewaarborgd binnen de bestaande processen.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 1.3.

Wat mag het kosten Programma 1: Mens & Samenleving

Wat mag het kosten? 1. Mens & Samenleving	Primitief Begroting 2020	Begr.wijz.	Begroting NW	Begr.wijz. Burap 1	Begroting 2020 Na Burap 1
Saldo beleidsveld 1.1. Sociaal Domein	**-10.181.222**	**50.875**	**-10.130.347**	**-1.636.860**	**-11.767.207**
Saldo beleidsveld 1.2. Vitale inwoners en gemeenschappen	**-4.544.562**	**-23.419**	**-4.567.981**	**-**	**-4.567.981**
Saldo beleidsveld 1.3 Culturele identiteit	**-233.094**	**-23.000**	**-256.094**	**-**	**-256.094**
Saldo beleidstaak vóór bestemming	**-14.958.878**	**4.456**	**-14.954.422**	**-1.636.860**	**-16.591.282**
Mutaties reserves	738.806	**23.000**	761.806	-	761.806
Saldo beleidstaak na bestemming	**-14.220.072**	**27.456**	**-14.192.616**	**-1.636.860**	**-15.829.476**

Programma 2: Landschap, natuur en water

Zoals de titel al zegt staat in dit programma, het landschap, natuur en water centraal. Het landschap en de natuur is heel kenmerkend voor onze gemeente en schept mogelijkheden en beperkingen voor de economische ontwikkeling.

Het programma kent drie beleidsvelden. Het beleidsveld “buitengewoon buitengebied”, het beleidsveld economie, recreatie en toerisme en het beleidsveld openbare ruimte. In het eerste beleidsveld, “het buitengewoon buitengebied” ligt het accent op het gebruik van het landschap. Wij streven naar een goede balans tussen het gebruik van het landschap en de bescherming van het landschap.

Bij het beleidsveld economie, toerisme en recreatie is de focus vooral gericht op de verdere ontwikkeling en het gebruik van het landschap, de natuur en het water. Het accent ligt hierbij met name op recreatie en toerisme als belangrijke economische drager. Bij het beleidsveld openbare ruimte ligt het accent op de inrichting en onderhoud van de openbare ruimte.

2.1 Beleidsveld Buitengewoon Buitengebied

2.1.1 Speerpunt: Een duurzame balans tussen landschap en economie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Borgen van de kwaliteiten van het Zuid-Limburgse landschap.	• We investeren vanuit het Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) Eijsden-Margraten in ons landschap.	• Landschapsontwikkelingsplanprojecten lopen. Denk hierbij o.a. aan bomenplan EM, de vuursteenmijn in Rijckholt, bermen & akkerlanden en de openbare natuurwaarde kaart.	
	• We evalueren de bomenverordening en onderzoeken een verbeterde bescherming van hoogstambomen plus KLE's.	• Evaluatie boombeleid is gereed, plan van aanpak wordt in Q2 opgesteld	
	• Er wordt opgetreden tegen het oneigenlijk gebruik van gemeentelijke eigendommen in ons landschap.	• Alle gebruikers zijn aangeschreven en de meeste hebben een bruikleenovereenkomst getekend. Tegen 3 gebruikers is een juridische procedure gestart.	
	• We stimuleren de aanplant van hagen en hoogstambomen.	• De regeling van afgelopen jaar is uitgevoerd en wordt dit jaar op enkele punten aangepast. Dit wordt onderdeel van het bomenplan. Wij zullen de raad nog informeren over het bomenplan middels een infobrief.	
	• We verbeteren de bescherming van unieke planten en dieren door kritisch te kijken naar eigen werkprocessen	• Interne cursussen worden in Q1/Q2 voorbereid en een plan van aanpak wordt in Q2 opgesteld.	
	• De visie Vrije Tijdseconomie wordt vastgesteld.	• De Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg is in procedure gebracht ter vaststelling en reeds op 21 april 2020 bekrachtigd.	

• Een duurzaam renderend landschap.	• We starten met project bloeiende bermen met natuur- en agrarische sector.	• De stichting Limburg bloeit op is opgericht en de werving van private partijen wordt nu als vervolg opgepakt. Dit is de rol van de stichting.	
	• We starten met de pilot grenslandroute t.b.v. promotie ondernemers en landschap	• De pilot is opgestart. Er lopen een aantal deelinitiatieven in de voorbereidingsfase met de partners. Ook wordt de verbinding met de gemeente Voeren opgezocht.	
	• Bijenwelzijn wordt bevorderd door de verbetering van het bermbeheer en aanleg van bloeiende stroken of percelen (zie punt 1) en door stimulering van burgers en verenigingen om zelf kleinschalige projecten aan te dragen en uit te voeren.	• De uitvoering van het bermbeleid is op enkele punten aangepast n.a.v. input stakeholders ter bevordering van bijenwelzijn. Via het IKL jaarprogramma stellen we een prijsvraag voor burgers op met als doel bewoners te enthousiasmeren t.a.v. het bijenwelzijn. Bijenwelzijn maakt onderdeel uit van de educatieprogramma's op de scholen.	
	• Ontwikkeling Zuidelijk Maasdal: Indien het MIRT-aanbod (landelijk of regionaal) in 2019 wordt gehonoreerd, dan starten partijen (provincie, waterschap, Rijkswaterstaat en gemeenten Maastricht en Eijsden-Margraten) in 2020 een MIRT-verkenning voor het uiteindelijke uitvoeren van een pakket-hoogwatermaatregelen en gebiedsontwikkeling(en). In navolging van de vastgestelde Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal.	• De regionale partijen Provincie, waterschap, Rijkswaterstaat en de gemeenten zijn op dit moment, afgestemd met de bestuursopdracht van de provincie welke recent is opgeleverd, aan het onderzoeken of en welke manier een regionale Verkenning kan worden opgestart. Dit is geen formele (landelijke) MIRT-verkenning, maar een verkenning met de spelregels van het MIRT op regionaal niveau. De ontwikkelvisie en opgave en ambities zijn ook bij deze verkenning nog steeds leidend.	
	• We zoeken naar kwalitatieve mogelijkheden voor de verbinding van het landschap met lokaal ondernemerschap doormiddel van gebiedsgerichte aanpak. B.v. ontwikkeling Middengebied, Middenterras, Cittaslow en Lijn-50 op basis van lifestyle, gezondheid en traditie. We kijken daarbij naar beheer, participatie, nieuwe structuren, innovatie en transformatie.	• In het uitvoeringsprogramma Middengebied is neergelegd dat het Middengebied wil inzetten op ketensamenwerking, met aandacht voor regionale en lokale productie en een circulaire distributieketen. Een projectopdacht hiervoor is in voorbereiding. Ook in het uitvoeringsprogramma prioritaire thema's is dit opgenomen. Daarnaast zijn wij, op lokaal niveau en zoals ook opgenomen in het uitvoeringsprogramma prioritaire thema's, gestart met een verkenning van een op te richten ketencoöperatie rondom lokaal voedsel waar burgers lid van zijn, zoals bijvoorbeeld de fruitmotor in de Betuwe of het Herenboerinitiatief.	

	• Er wordt door provincie (in afstemming met) de Zuid-Limburgse gemeenten, gewerkt aan de oprichting van een regionaal landschapsfonds voor het behoud en ontwikkeling van ons Nationaal Landschap. Waar mogelijk kijken we naar manieren om dit proces te versnellen of juist voor eigen gemeente in te richten.	• De provincie geeft hier geen prioriteit meer aan. In het Middengebied is dit thema wel benoemd, maar is er nog niet concreet aan gewerkt. In onze eigen gemeente gaan we een inventarisatie uitvoeren van alle aanwezige landschapselementen.	

2.1.2 Speerpunt: Ruimte geven aan een duurzame agrarische sector

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Behoud van een agrarische sector voor de toekomst.	• Wij geven verder uitvoering aan de bestuursopdracht Buitengewoon Buitengebied en de bestuursopdracht Buitengewoon Buitengebied Agrarische bouwkavels. In 2020 zal verder uitvoering gegeven worden aan het Manifest Buitengewoon Buitengebied, waarin richtinggevende uitgangspunten worden vastgelegd voor ons buitengebied en dat naar verwachting eind 2019 / begin 2020 wordt vastgesteld.	• Zoals in het uitvoeringsprogramma Prioritaire thema's aangegeven wordt het Manifest naar verwachting in Q3 aangeboden aan de raad ter vaststelling. Er is veel aandacht voor participatie rondom dit proces. Gezien de huidige ontwikkelingen, waarbij het niet mogelijk is om mensen fysiek te laten participeren in bijeenkomsten, is naar verwachting Q3 niet haalbaar. Over de bestuursopdracht Agrarische bouwkavels wordt de raad in Q3 (raadsvergadering juli) geïnformeerd. In het kader van het MIddengebied is een projectopdracht voorbereid ten behoeve van de inzet van een vitaliteitsmanager. Deze wordt het aanspreekpunt voor bedrijven die willen omvormen / groeien maar ook stoppen. Het wordt een aanspreekpunt voor bedrijven, een bemiddelaar tussen overheid en bedrijven, maar ook een aanjager van nieuwe ideeën en nieuwe ontwikkelingen.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 2.1.

2.2 Beleidsveld Economie, recreatie en toerisme

2.2.1 Speerpunt: Eijsden-Margraten, daar komen ondernemers tot bloei

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Voldoende werkgelegenheid.	• Regionaal nemen we in 2020 deel in de samenwerking (o.a. gericht op werkgelegenheid) tussen centrumsteden en regiogemeenten en baseren ons met name op het Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg.	• De deelnemende gemeenten hebben samengewerkt om het actieplan gestalte te geven.	

	• Vanuit het regionaal arbeidsmarktbeleid wordt samengewerkt op Zuid-Limburgse schaal, van waaruit het Actieplan Perspectief op Werk is ontstaan.	• Binnen het actieplan Perspectief op werk wordt een brede dienstverlening aan de totale doelgroep geboden, bestaande uit:
		  • matching op vacatures
		  • werk-naar-werk trajecten
		  • opleiding, scholing en ontwikkeling (in brede zin van werkend leren tot kwalificerende trajecten)
		De geboden dienstverlening is maatwerk waarbij de focus op toeleiding naar betaald werk centraal staat.
			

• Gezond lokaal ondernemersklimaat.	• We zetten in op kwaliteit en innovatie en stimuleren daartoe o.a. kennisuitwisseling en netwerkvorming, o.a. in samenwerking met lokale/regionale partners.	• Dit is een continu proces en krijgt onder andere vorm door deelname in het netwerk NWBC (Nederlands/Waalse Businesclub) en Netwerk One-Two-Go (Ned/Belg Limburg). Ondernemers uit E-M worden betrokken.	
	• We stimuleren de aanpak Bedrijven Investeringszones en Grenzeloos Ondernemen.	• Het project Grenzeloos Ondernemen rolt uit in de regio. Samen met ondernemers uit E-M wordt opnieuw bezien welke acties kunnen worden ondernomen. Het BIZ project in het centrum van Eijsden bleek vanuit de ondernemers niet haalbaar.	
	• We bieden kennis en expertise aan om de gewenste kwaliteitsslag in de bedrijfsvoering van toeristische ondernemers te bevorderen. Bijzondere aandacht gaat uit naar het bewerkstelligen van een kwaliteitsimpuls van bestaande verouderde vakantiebungalowparken en campings in onze gemeente."	• Vanuit ESZL loopt er in samenwerking met UNU MERIT / Uni Maastricht een kwaliteitsproject Strategisch Innoveren. Op dit moment bekijken we welke ondernemers in het kader van het project Buitengewoon Buitengebied in aanmerking komen voor deelname aan het project. We zoeken ondernemers die	

		willen omvormen richting teler, producent, verwerker in onze lokale voedselketen. Het project Vitaliteit kampeerbedrijven is eind 2019 opgestart en loopt. Er worden keukentafelgesprekken gevoerd. Op basis van inventarisatie en analyse volgt er later een bedrijfsadvies.	

2.2.2 Speerpunt: Recreatie en toerisme optimaliseren

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Een goede balans tussen de toeristische bedrijvigheid en het belang van onze inwoners.	• Wij onderhouden en opereren faciliterend. De balans tussen de toeristische bedrijvigheid en het belang van onze inwoners wordt meegenomen in de visie Vrijetijdseconomie(VTE), het actieplan Middengebied, het actieplan Lijn 50 en onze lokale prioriteiten (kennis/netwerken ondernemers en de kwaliteit van wandel-/fietspaden).	• Het proces voor de vaststelling van de Visie VTE ZL loopt, besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden in mei. De visie is door de raad vastgesteld en er wordt aansluitend gewerkt aan het uitvoeringsprogramma. Met de raad is afgesproken om middels een themabijeenkomst de raad te informeren over lopende projecten. In de uitvoering wordt met name afgestemd met het UVP Middengebied ZL en Lijn 50.	
	• De focus voor Eijsden-Margraten ligt op de projectmatige inzet voor het bevorderen van het Visitor Center, Kasteel Oost en het opzetten van een netwerk van e-bikes.	• Het project Visitor Center Plus loopt. Op dit moment worden er op basis van een onderzoeksaanbevelingen door Zuyd Hogeschool samen met onder andere Visit Zuid-Limburg concrete projecten benoemd/uitgewerkt. De ontwikkelingen van Kasteel Oost lopen zelfstandig via de initiatiefnemer. De gemeente faciliteert/denkt mee waar mogelijk. Initiatiefnemer heeft deelgenomen aan project Strategisch Innoveren. Met de aanbevelingen werkt hij nu verder aan zijn hotelconcept. Het netwerk E-Bikes wordt meegenomen in de agenda/UVP Middengebied Toerisme van de Toekomst.	
• Cittaslow in ons DNA herbergen.	• Op basis van een onderzoek en aanbevelingen m.b.t. verankering Cittaslow in Eijsden-Margraten wordt in 2020 een Actieprogramma Cittaslow vastgesteld/uitgevoerd en verbonden met andere beleidsvelden.	• In Q2 wordt het Cittaslow plan van aanpak met als doel de verwezenlijking van het Cittaslow gedachtegoed, opgeleverd. Dit plan geeft handvatten hoe het gedachtengoed gematerialiseerd kan worden, zowel	

		intern als extern. Het plan verbindt de waarden en normen van waaruit we willen handelen, vanuit het Cittaslow gedachtegoed, en geeft richting aan de aanpak van de 4 prioritaire thema's.	
• Een gezonde balans tussen sportevenementen en het belang van onze inwoners.	• In het kader van het in 2020 vast te stellen Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie wordt kaders/maatregelen opgesteld t.b.v. de aanpak drukte bij hotspots en (sport)eventdagen. • We ondersteunen actief de volgende wieleractiviteiten: Volta Limburg Classic, Jeugdwielercriterium en de Bart Brentjens Challenge.	• Via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid wordt sedert een aantal jaren in de regio samengewerkt met als doel een betere spreiding van en voorkoming van overlast als gevolg van met name wielerevenementen. • A.g.v. Coronacrisis gaat in ieder geval de Volta Limburg Classic niet door. Over de andere wieleractiviteiten is nog geen duidelijkheid. De subsidie is aangepast cf collegebesluit aangaande ondersteuning tijdens deze periode.	
• Eijsden-Margraten op de kaart zetten als een fijne gemeente waar het goed wandelen en fietsen is, met in achtneming van het leefklimaat.	• De fiets- en wandelinfrastructuur in onze gemeente en aangrenzend wordt verbeterd en dito is promotie via o.a. Visit-Zuid-Limburg.	• De fiets- en wandelinfrastructuur wordt op regulier onderhouden en op onderdelen ook steeds verbeterd. De promotie daarvan is in handen van Visit Zuid Limburg. Regelmatig worden themaroutes gelanceerd. Deze zomer wordt de Wijngaardwandeling gepresenteerd.	

Financiële afwijkingen:

2.2 Economie, recreatie en toerisme						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	
Besluiten						
Bijdrage Liberation Concert; deels ongedaan maken bezuiniging.	**L**	-5.000				**I**
Totaal		**-5.000**	**-**	**-**	**-**	
Bijstelling bestaand beleid						
Aframen opbrengst toeristenbelasting als gevolg van de coronacrisis.	**L**	-100.000				**I**
Aframing weekmarkt (adverententiekosten en materialen).	**L**	4.000	5.000	5.000	5.000	**S**
Totaal		**-96.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**	
Totaal		**-101.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**	

Toelichting

Besluiten

Liberation Concert

Met het oog op 75 jaar bevrijding heeft het college de bezuiniging op de bijdrage Liberation Concert 2020 heroverwogen en besloten alsnog € 5.000 beschikbaar te stellen.

Bijstelling bestaand beleid

Opbrengst toeristenbelasting

Vanwege de coronacrisis wordt deze voorzichtigheidshalve deels afgeraamd.

Weekmarkt

Advertentiekosten en materialen. Er wordt niet meer geadverteerd voor de weekmarkten en het budget materialen is in voorgaande jaren niet gebruikt. Derhalve worden beide budgetten afgeraamd.

2.3 Openbare ruimte

2.3.1 Speerpunt: Een duurzaam en toekomstig beheer met aandacht voor kwaliteit

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• De basis op orde: we continueren het groenonderhoud op kwaliteitsniveau B	• We werken conform het in 2019 vastgestelde groenbeleidsplan. Hierin wordt het kwaliteitsniveau beschreven, de wijze waarop groenstructuren versterkt worden en op welke wijze en wanneer burgerparticipatie benut wordt.	• Het maaibestek van de gazons is een continuering van het bestek van afgelopen jaren en wordt uitgevoerd. Het maaien van de bermen is opnieuw aanbesteed en wordt conform de vastgestelde beleidskaders uitgevoerd. Vanwege het coronavirus heeft de MTB (welke voor ons de openbare plantsoenen onderhoudt) een vertraging opgelopen in haar bedrijfsvoering. Normaal gesproken zou deze vertraging (als deze niet te lang duurt) de komende periode weggewerkt kunnen worden. Daarnaast wordt het groenbeleidsplan vertaalt in een groenbeheersplan, waarin de kaders van de Raad verwerkt worden..	
• We versterken de groenstructuren	• Er wordt een plan uitgewerkt om vergroening van de (voor)tuinen te stimuleren.	• Bewustzijn creëren van een groene omgeving en de voordelen ervan is speerpunt nummer 4 in ons onlangs vastgestelde groenbeleidsplan. We zullen een communicatieplan hiervoor opstellen. Er is een campagne in voorbereiding, waarbij de bewoners bewust en geënthousiasmeerd worden om de tuinen te vergroenen.	
• We bieden ruimte voor participatie van inwoners voor het groenbeheer		• Participatie is speerpunt 3 in ons nieuwe groenbeleid en wordt continue aangemoedigd.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 2.3.

Wat mag het kosten Programma 2: Landschap, natuur en water

Wat mag het kosten? 2. Landschap, natuur en water	Primitief Begroting 2020	Begr.wijz.	Begroting NW	Begr.wijz. Burap 1	Begroting 2020 Na Burap 1
Saldo beleidsveld 2.1. Buitengewoon Buitengebied	**-223.041**	**-100.000**	**-323.041**	**-**	**-323.041**
Saldo beleidsveld 2.2 Economie, recreatie en toerisme	**359.710**	**47.827**	**407.537**	**-101.000**	**306.537**
Saldo beleidsveld 2.3 Openbare ruimte	**-671.548**	**-**	**-671.548**	**-**	**-671.548**
Saldo beleidstaak vóór bestemming	**-534.879**	**-52.173**	**-587.052**	**-101.000**	**-688.052**
Mutaties reserves	70.770	**108.000**	178.770	-	178.770
Saldo beleidstaak na bestemming	**-464.109**	**55.827**	**-408.282**	**-101.000**	**-509.282**

Programma 3: Duurzaam wonen

Duurzaam Wonen in een prettige leefomgeving met passende voorzieningen die goed ontsloten zijn is een belangrijk thema voor de komende jaren. Gezien de demografische ontwikkelingen zal de gemeente moeten inspelen op veranderende woon- en leefbehoeften. In dit programma wordt aangegeven hoe we hier mee om willen gaan. De aantrekkingskracht van Eijsden-Margraten om er te wonen, te verblijven, te werken en te ondernemen wordt bepaald door de wijze waarop onze gemeente ontsloten is. Mobiliteit en het realiseren van een verkeersveilige gemeente is dan ook een belangrijk thema dat primair aansluit bij het realiseren van een kwalitatief goed woon- en leefklimaat. In dit programma wordt daarnaast ingegaan op de vraagstukken rondom het realiseren van een duurzame samenleving waarbij, rekening houdende met de Europese en Landelijke ontwikkeling, invulling wordt gegeven aan de klimaat en energieopgaven waar deze gemeente voor staat. Vanuit wettelijk oogpunt heeft de gemeente de komende jaren op het gebied van ruimtelijke ordening te maken met het implementeren van de Omgevingswet die per 1 januari 2021 van kracht wordt. Een gedegen voorbereiding, zowel inhoudelijk als het transformeren naar een andere manier van werken, vraagt de komende jaren om een forse inspanning.

3.1 Beleidsveld Mobiliteit & Verkeer

3.1.1 Speerpunt: Optimaal ontsloten kernen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Optimale verbindingen tussen kernen met een goed dekkend OV-netwerk.	• We blijven ons inzetten, in overleg met provincie en Arriva, voor een goede OV-verbinding.	• In het te actualiseren GVVP Eijsden - Margraten wordt vermeld dat de gemeente inzet op verbetering van het openbaar streekvervoer en inzet op slimme alternatieve mobiliteitsoplossingen.	

3.1.2 Speerpunt: Een veilige en aantrekkelijke openbare ruimte

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We willen een kwalitatieve openbare ruimte die een visitekaartje is voor inwoners, ondernemers en bezoekers en die past binnen de kaders zoals door uw raad vastgesteld.	• Bij de ontwikkeling van plannen (beleidsplannen en projecten) worden inwoners, ondernemers en andere stakeholders betrokken. We beschikken over een actueel meerjarig investeringsprogramma en voeren projecten conform dit programma uit.	• In 2020 wordt het Wegenbeleidsplan opgeleverd. Indien dit in Q4 wordt vastgesteld zijn onze beleidsplannen allen actueel. Bij de uitvraag van de offertes is gevraagd om mee te denken over de invulling van burgerparticipatie	
• We verminderen de verkeers- en parkeeroverlast en vergroten de verkeersveiligheid. • We verbeteren de infrastructuur voor fietsers en wandelaars.	• We voeren de maatregelen uit die in het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) benoemd zijn. Parkeerproblematieken Eijsden en Gronsveld hebben hierbij extra de aandacht.	• Het is de wens dat het GVVP in 2020 wordt geactualiseerd. Alle genoemde aspecten komen aan bod in dit verkeers- en vervoersplan. Door de uitgebreide burgerparticipatie bij dit GVVP zijn meer dan 750 meldingen binnengekomen. Deze meldingen zijn beoordeeld en al of niet verwerkt. Het GVVP Eijsden-Margraten wordt herschreven waarbij gebruik wordt gemaakt van de thema's uit de Mobiliteitvisie Zuid Limburg en wordt een raadsvoorstel opgesteld dat ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden eind 2020.	

3.1.3 Speerpunt: Realiseren veilige schoolomgevingen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Wij werken derhalve aan het realiseren van veilige en goed onderhouden schoolroutes/omgevingen	• We voeren de maatregelen uit die in het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) benoemd zijn in nauw overleg met de scholen. Ook de verlichting op de schoolroutes wordt verbeterd.	• Het gemeentelijk Verkeers-en Vervoersplan 2020 is in de maak. Alle genoemde aspecten komen aan bod in dit verkeers- en vervoersplan. Door de uitgebreide burgerparticipatie bij dit GVVP zijn meer dan 750 meldingen binnengekomen. Deze meldingen zijn beoordeeld en al of niet verwerkt. Het GVVP wordt aangepast en er zal een raadsvoorstel worden opgesteld dat ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden eind 2020. Vooruitlopend op het GVVP is er voor de school in Eijsden gestart met een traject om de verkeersveiligheid rondom de school te verbeteren. Vanwege het coronavirus is dit onderzoek on hold gezet.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 3.1.

3.2 Beleidsveld Wonen

3.2.1 Speerpunt: Realiseren van een aantrekkelijke woningmarkt

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Het realiseren van bestaande en nieuwe uitbreidingsplannen	• Er wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde woningbouwprogramma waarin o.a is opgenomen: afbouwen van uitbreidingsplannen (’t Veldje in Eijsden, Bloesemgaard in Margraten, de Bongerd in Cadier en Keer, Karreweg in St. Geertruid en Mheerderweg in Banholt). Realiseren van zorgwoningen op Kampweg te Gronsveld, woningbouw in de kernen Mheer en Oost Maarland, stimuleren en faciliteren herinvulling van leegkomende complexen waaronder Europapark Gronsveld en Centrum Cadier en Keer, levensloopbestendig maken en verduurzamen nieuwe en bestaande koopwoningen en realiseren huisvestingsopgave rondom statushouders conform afspraken. E.e.a. vanuit de richting die de vastgestelde woonvisie aangeeft.	• Aan de bestaande uitbreidingsplannen wordt invulling gegeven. Poelveld en Bloesemgaard zijn feitelijk in afrondende fase. In Q2/Q3 wordt aan de raad de exploitaties voor Mheerderweg Noord en Karreweg fase 2 ter goedkeuring voorgelegd, zodat ook deze twee plannen in uitvoering/procedure gebracht kunnen worden. Voor de nieuwe uitbreidingsplannen Oost-Maarland en Mheer wordt een projectvoorstel aan het college voorgelegd. In het kader van het provinciale project "Kwaliteit Limburgse Centra" vindt momenteel overleg plaats met deputé Dritty over het aanjagen van nieuwe woningbouwplannen. De door de raad uitgesproken woningbouwambities zijn hier onder de aandacht gebracht. Enerzijds om deze projecten in een zo vroeg mogelijk stadium op de provinciale woonagenda te krijgen en anderzijds te bekijken in hoeverre de provincie een faciliterende rol (juridisch/financieel) kan spelen bij het oplossen van mogelijke knelpunten voor deze plannen	
	• De woningvoorraad wordt jaarlijks kwantitatief en kwalitatief gemonitord en wordt afgezet tegen de actuele bevolkingsprognoses en aanwijsbare behoeften.	• Om de noodzaak/behoefte aan nieuwe plancapaciteit te kunnen peilen, zorgt de jaarlijks geactualiseerde transformatieopgave voor een zicht op de kwantitatieve woningbouwopgave en zorgt de lokale woonvisie voor de kwalitatieve aansturing hierop. De transformatieopgave is onder meer gebaseerd op de bevolkingsprognoses en via afzonderlijke participatie worden bij nieuwe woningbouwinitiatieven in de door de raad beoogde kernen de aanwijsbare woonbehoefte per kern in beeld gebracht.	

	• Initiatieven van projectontwikkelaars, overige vastgoedexperts en particulieren worden ingepast binnen de kaders van de woonvisie.	• Net zoals in het afgelopen jaar, worden alle ontvangen nieuwe woningbouwinitiatieven getoetst aan de (kwalitatieve) kaders van de van de woonvisie, dan wel worden de initiatienemers aangestuurd hun plannen hierop aan te passen.	
• Het transformeren van de bestaande woningmarkt.	• We faciliteren maximaal binnen particulier bezit waar dit mogelijk is.	• Wij verlenen medewerking aan initiatieven die leiden tot het verbeteren en verduurzamen van het (particuliere) vastgoed en die passen binnen de wettelijke kaders. Daar waar mogelijk/nodig sturen wij aan op een optimalisatie van de verbetering en/of verduurzaming (Dubbel Duurzaam en/of zonnepanelenproject). Voorbeelden zijn de Lidl in Eijsden en pand aan de St. Maartensweg in Noorbeek.	
	• Het levensloopbestendig en verduurzamen van gebouwen wordt volgens de geldende regelingen (Dubbel duurzaam, zonnepanelen project en mogelijk plus je huis) geïnitieerd en gestimuleerd.	• De regelingen zonnepanelen en Dubbel Duurzaam (pilot) lopen. Het project Plusjehuis is in aanbesteding in samenwerking met de gemeente Maastricht. Naar verwachting zal het project in Q3/Q4 2020 operationeel zijn.	
• Herinvullen van leegstand en leegkomende gebouwen.	• We stimuleren experimenten met vernieuwde woonvormen, waarbij arbeid, wonen en zorg worden gecombineerd.	• Mits passend binnen de wettelijke kaders en dat er sprake is van een ruimtelijk verantwoord situatie, verlenen wij medewerking aan het initiatieven voor vernieuwde woonvormen, zoals tiny houses of tijdelijke woningen, om tegemoet te komen aan en (tijdelijke) urgente woonbehoefte. In de nieuwe woningbouwplannen, zoals Mheerderweg Noord, wordt gekeken om een locatie beschikbaar te stellen voor tijdelijke woningen. In het kader van het project Buitengewoon Buitengebied, wordt onderzocht in hoeverre vernieuwde woonvormen een bijdrage kunnen leveren bij het saneren van leegstaande of komende agrarische bedrijfsgebouwen, ter verbetering van het landschap.	

	• We ondersteunen Particuliere initiatieven voor het samen wonen/zorgen van ouderen en gehandicapten.	• Indien passend binnen de wettelijke kaders, dan wel sprake is van en ruimtelijk verantwoorden situatie, verlenen wij medewerking om wonen en zorg (mantelzorg) mogelijk te maken, zodat ouderen en minder validen langer in de eigenwoning of omgeving kunnen blijven wonen. (zijn er voorbeelden van initiatieven in Q1/Q2?)	
	• We overwegen waar mogelijk in samenwerking met derden geschikte vrijkomende panden, complexen of boerderijen aan te kopen om woonappartementen (huur en koop) te realiseren.	• Indien dergelijke situatie zich voordoet, zal de financiële haalbaarheid/verantwoording hiervan onderzocht worden, met in achtneming van een behoorlijke en verantwoorde bestuurlijke afweging. De binnen onze gemeente actieve woningcorporaties zijn eveneens op dit speerpunt gewezen.	
	• We nemen deel in het provinciaal project over de aanpak van leegstand en het stimuleren/versnellen van duurzaam hergebruik van monumentale agrarische bebouwing in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg.	• Zoals voorgaand is aangegeven wordt in het kader van het project Buitengewoon Buitengebied onderzocht, in hoeverre vernieuwde woonvormen een bijdrage kunnen leveren bij het saneren van leegstaande of komende agrarische bedrijfsgebouwen, ter verbetering van het landschap.	
	• Herbestemmingsmogelijkheden van leegstaande en vrijkomende gebouwen, zoals bijvoorbeeld de oude Lidl in Eijsden en het klooster in Rijckholt, worden opgepakt en ingezet voor betaalbare en passende woningen.	• Waar hierop aangestuurd kan worden wordt dit zeker gedaan. Voor de Lidl is een concreet plan ingediend door de eigenaar om 20 seniorenwoningen te realiseren in het middenhuursegment. Hieraan bestaat behoefte. De behoefte onder ouderen bestaat om hun huidige koopwoning te verkopen en hiervoor in de plaats willen zij een seniorenwoning huren. Vanwege hun inkomen en het beleid "Passend toewijzen", komen deze ouderen veelal niet in aanmerking voor een sociale huurwoning. Het middenhuursegment biedt voor deze doelgroep een oplossing. Het klooster in Rijckholt is recent verkocht en een zorgpartij is bereid om woonzorgeenheden aldaar te realiseren. Een concreet plan hiervoor is nog niet ontvangen. In de rijksmonumentale hoeve Rijksweg 6-8 te Margraten (Hoeve	

		Dobbelsteijn) worden o.a. sociale huurwoningen gerealiseerd voor starters.	
• Het maken van afspraken met partners in de woningmarkt.	• Er worden prestatieafspraken gemaakt met de plaatselijk werkende woningcorporaties waarin rekening gehouden wordt met de woon- en leefbehoeften van onze inwoners.	• In de onlangs met de corporaties afgesloten prestatieafspraken voor 2020, zijn een aantal afspraken vastgelegd ter waarborging en verbetering van de woon- en leefbehoeften van de inwoners. Dit onderdeel is immers één van de kerntaken op grond van de Woningwet. In Q3/Q4 worden de concept-afspraken voor 2020/2021 opgepakt.	
• Het inzetten van stimuleringsmaatregelen.	• De startersregeling blijft in 2020 gehandhaafd.	• Het budget voor het verstrekken van startersleningen is door de provincie gehandhaafd, zodat aan deze regeling ook dit jaar uitvoering gegeven kan worden. In Q3 of uiterlijk Q4 zal de raad een voorstel tegemoet kunnen zien om de in de verordening opgenomen maximale koopsom en maximale starterslening te verhogen, conform de bedragen in de onlangs gewijzigde provinciale verordening op de starterslening. Met deze verhogingen wordt en effectievere regeling beoogd, gelet op de ontwikkeling van de woningmarktprijzen.	
	• Aangepaste uitgifteprijs grond voor starters.	• Jaarlijks worden de grondprijzen voor starterswoningen geïndexeerd binnen de door de raad gestelde kaders van het gemeentelijke grondprijzenbeleid.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 3.2.

3.3 Beleidsveld Klimaat en energie

3.3.1 Speerpunt: Uitvoering geven aan klimaat en energieopgaven

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Op grond van een realistisch en uitvoerbaar “meerjaren uitvoeringsprogramma” geven we invulling aan onze klimaat- en energieopgaven.	• We voeren het vast te stellen meerjarig uitvoeringsprogramma Duurzaamheid (incl. energie en klimaat) uit. De opgave wordt in een krachtig samenspel tussen organisatie, bestuur en raad ter hand genomen. Het project Dubbel Duurzaam (pilot) wordt uitgevoerd.	• Door het college is in februari 2020 het activiteitenprogramma Duurzaamheid vastgesteld. De raad is hierover aansluitend geïnformeerd. De uitvoering loopt volgens planning. Het project Dubbel Duurzaam (pilot) is in uitvoering. Inmiddels zijn 25 woningen gescand en zijn rapporten opgeleverd. I.v.m. corona zijn de vervolgsessies(bespreken rapporten deelnemers) uitgesteld.	
	• Het zonnepanelenproject wordt uitgevoerd.	• Het zonnepanelenproject loopt. In de periode van 13-1 tot 8-5-2020 zijn 31 offertes uitgebracht, waarvan er 28 akkoord van zijn getekend.	
	• Op basis van besluitvorming wordt het project Plusjehuis uitgevoerd.	• Het aanbestedingstraject van Plusjehuis is in uitvoering in samenwerking met de gemeente Maastricht. Naar verwachting zal het project in Q3 / Q4 2020 operationeel zijn.	
	• We stimuleren duurzaam bouwen en duurzame projecten door, waar mogelijk, te sturen via kaders en door gedegen communicatie richting de initiatiefnemers	• Dit is een continu proces in uitvoering en bij bouwaanvragen / initiatieven en maakt onderdeel uit van het activiteitenprogramma Duurzaamheid. De raad heeft in 2019 besloten om niet meer eisen toe te passen dan wettelijk (bouwbesluit) bepaald.	
	• We sturen, voor wat betreft de aanleg van grootschalige energie opwek, op lokale beleidskaders (Transitievisie warmte) die regionaal afgestemd worden (RES).	• Over de projecten Energietransitie (RES) en warmtetransitie is de raad middels een themabijeenkomst geïnformeerd. Het indienen van een conceptbod voor de RES is wegens de coronacrisis uitgesteld van 1 juni naar 1 oktober. Zo snel als mogelijk betrekken we de raad bij het conceptbod.	
	• We participeren in de RES (regionale energie strategie) en in het Middengebied.	• Het indienen van een conceptbod voor de RES is wegens de coronacrisis uitgesteld van 1juni naar 1 oktober. Zo snel als mogelijk betrekken we de raad bij het conceptbod. Op het thema	

	• We zetten in op bewustwording creëren, stimuleren en faciliteren van duurzaamheidsmaatregelen.	Duurzaam in het Middengebied is de visie geschreven en wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma. • Bewustwording creëren, stimuleren en faciliteren van duurzaamheidsmaatregelen is onderdeel van meerdere activiteiten die opgenomen zijn in het activiteitenprogramma Duurzaamheid. Het betreft een continu proces welk telkens verbeterd wordt.	

3.3.2 Speerpunt: Op weg naar een circulaire economie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Om te komen tot een circulaire economie gaan we afvalpreventie stimuleren.	• In 2020 wordt door de Rd4 een nieuw Afvalbeheerplan voor de periode 2021-2025 opgesteld. Daarbij wordt van gemeentewege gepleit om aandacht te besteden aan preventie.	• De Rd4 werkt momenteel aan het concept Afvalbeheerplan. Het concept wordt in Q3 verwacht.	

3.3.3 Speerpunt: Terugdringen milieuoverlast

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We beperken milieu-, lucht- en geluidsvervuiling.	• Bedrijven, die binnen de gemeente overlast veroorzaken, worden hierop in het kader van de milieuwetgeving aangesproken. Tevens bevorderen we richting medeoverheden dat zij de bronnen aanspreken, die luchtverontreiniging binnen onze gemeentegrenzen veroorzaken (milieubeleidsplan 2020).	• Bedrijven waarvoor de gemeente het bevoegde gezag is wordt periodiek gecontroleerd. Dit is vastgelegd in het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH. Door deze preventieve maatregel wordt veel milieuoverlast voorkomen. Bij klachten en handhavingsverzoeken vinden extra controles plaats en worden bedrijven dringend verzocht om milieuoverlast op te heffen. Zo nodig wordt een handhavingsprocedure gestart. Bedrijven die luchtverontreiniging veroorzaken en waarvan de gemeente geen bevoegd gezag is worden benader via het betreffende bevoegde gezag. In het kader van vergunningsprocedures wordt de bevoegde overheid geadviseerd en verzocht de (lucht)emissies van bedrijven te	

		controleren en de gemeente hierover te berichten. Dit is onlangs nog gebeurd bij twee grote bedrijven in Eijsden.	
	• Via voorlichtingscampagnes wordt aandacht gevraagd aan het voorkomen/beperken van overlast als gevolg van houtstook/kachels. • We richten ons ten aanzien van grensoverschrijdende overlast op met name overleg met bevoegd gezag en veroorzaker. Waar mogelijk trekken we daarbij op met andere overheden.	• Voor de aanvang van het stookseizoen wordt een artikel op de gemeentelijke website geplaatst, gericht op het voorkomen van overlast. • Met betrekking tot Bierset vindt overleg plaats tussen het Nederlandse en Belgische ministerie. Een comité bestaande uit specialisten uit België en Nederland onderzoeken met name op het operationele vlak mogelijke oplossingen.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 3.3.

3.4 Beleidsveld Omgevingswet

3.4.1 Speerpunt: Implementeren Omgevingswet

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We dragen zorg voor een vloeiende implementatie van de Omgevingswet voor onze gemeente.	**Omgevingsvisie:** • De bouwstenennotitie (fase 1) van de Omgevingsvisie wordt vastgesteld door de drie raden van de Lijn 50 gemeenten. De bouwstenennotitie komt tot stand via een participatief proces met stakeholders, bewoners, raad, college en de bevoegde overheidsinstanties.	• De vaststelling van de bouwstenennotitie was conform PvA gepland voor de raadsvergadering van juli. Door de corona-maatregelen is het hele participatietraject uitgesteld. Samen met Lijn50 en het adviesbureau wordt gekeken hoe en wanneer dit kan worden opgepakt.	
	• We starten met het opstellen van de Ontwerp-Omgevingsvisie.	• Het opstellen van de uitvraag en de aanbesteding van staat gepland voor het derde kwartaal 2020. I.r.t. de coronamaatregelen en het uitstellen van het vaststellen van de bouwstenennotitie moet dit worden bekeken in de komende periode. Doelstelling is nog steeds om in 2020 te starten met het opstellen van de Ontwerp-Omgevingsvisie	
	Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) • De concept-werkprocessen worden voorbereid.	• Het voorbereiden van de concept werkprocessen is gestart en wordt volgens planning afgerond. Met het verschuiven van de ingangsdatum van de Omgevingswet dient de planning in balans te worden gezien met de invoeringsdatum van de nieuwe informatievoorziening.	
	• Het dienstverleningsproces wordt ingericht (Uitrol en implementatie werkprocessen, inclusief interne systemen (VTH en RO) en inrichting DSO).	• Hoewel de ingangsdatum van de Omgevingswet is verschoven, blijven wij gecommitteerd aan gemaakte planningsafspraken voor het op Limburgse schaal invoeren van een vernieuwde gemeenschappelijke procesgang en informatievoorziening. Wel dient er rekening mee te worden gehouden dat de huidige Corona-crisis tot vertraging leidt bij koplopergemeenten waar wij volgend op zijn. De daadwerkelijke aansluiting op het Digitaal Stelsel	

	Omgevingsplan • We inventariseren beleid en regelgeving gekoppeld aan de kernwaarden Omgevingsvisie (i.r.t. de bouwstenennotitie). • Concept Raamwerk Omgevingsplan wordt opgesteld. **Anders werken – Anders durven doen** • Het veranderplan wordt uitgerold (Training, scholing en anders werken (ja, mits)).	Omgevingswet zal wel worden vertraagd tot de nieuwe ingangsdatum van de Omgevingswet. • Dit verloopt conform planning en wordt afgestemd met het proces van de Omgevingsvisie. • Er wordt in 2020 geen Concept Raamwerk Omgevingsplan opgesteld, maar enkel een Omgevingsverordening. Deze verordening is de voorloper van het plan, zodat wel aan de juridische eisen kan worden voldaan. Ook kan worden gesteld dat de verordening weer input is voor het Concept Raamwerk Omgevingsplan. Qua proces dient dit in de komende tijd ook weer te worden bekeken i.r.t. het uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe wet. • Bij de interne toetsingen en planbehandeling wordt al gewerkt met ja, mits. De training en scholing wordt conform planning uitgevoerd (recent twee trainingsdagen geweest). Ook wordt er geoefend met de werkgroep Anders durven doen m.b.t. advisering over principe verzoeken. Aandachtspunt is zoals bij alle onderdelen het uitstellen van de omgevingswet.	

Financiële afwijkingen:

3.4 Omgevingswet						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Totaal		-	-	-	-	
Besluiten						
Besparing Gegevenshuis.	**L**	21.000	21.000	21.000	21.000	**S**
Totaal		**21.000**	**21.000**	**21.000**	**21.000**	
Bijstelling bestaand beleid						
Totaal		-	-	-	-	
Totaal		**21.000**	**21.000**	**21.000**	**21.000**	

Besluiten

Gegevenshuis.

De toetreding van Sittard-Geleen heeft geleid tot schaalvoordelen. Daarnaast is de interne bedrijfsvoering van het Gegevenshuis verder geoptimaliseerd. Gecombineerd leidt dit tot een (structureel) voordeel van € 21.000 per jaar.

Wat mag het kosten Programma 3. Duurzaam wonen

Wat mag het kosten?	Primitief	Begr.wijz.	Begroting	Begr.wijz.	Begroting 2020
3. Duurzaam wonen	Begroting 2020		NW	Burap 1	Na Burap 1
Saldo beleidsveld 3.1. Mobiliteit en verkeer	**-1.598.207**	**-**	**-1.598.207**	**-**	**-1.598.207**
Saldo beleidsveld 3.2. Wonen	**85.641**	**188.000**	**273.641**	**-**	**273.641**
Saldo beleidsveld 3.3. Klimaat en energie	**119.958**	**-26.800**	**93.158**	**-**	**93.158**
Saldo beleidsveld 3.4. Omgevingswet	**41.669**	**-245.900**	**-204.231**	**21.000**	**-183.231**
Saldo beleidstaak vóór bestemming	**-1.350.939**	**-84.700**	**-1.435.639**	**21.000**	**-1.414.639**
Mutaties reserves	**-**	**161.700**	161.700	-	161.700
Saldo beleidstaak na bestemming	**-1.350.939**	**77.000**	**-1.273.939**	**21.000**	**-1.252.939**

Programma 4: Dienstverlening en besturen

Als je met een beschouwende blik naar een gemeente kijkt vervult een gemeente verschillende rollen in haar functie naar haar inwoners. In één perspectief is de gemeente dienstverlener aan haar inwoners. In dit perspectief vervult de gemeente diensten zoals het verstrekken van paspoorten etc. In een andere rol treedt de gemeente haar inwoners tegemoet als burger van een gemeente. Maar de gemeente is ook verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Dit betekent dat in sommige gevallen we middels handhaving als gemeente ook er voor moeten zorgdragen dat wetten worden nageleefd.

Dienstverlening en besturen zit in ons DNA, is herkenbaar in beleid en uitvoering en sluit aan op de “dicht bij het leven” filosofie die verder uitgedragen wordt. In dat licht willen we vanuit betrokkenheid en op een verfrissende wijze van besturen en werken aansluiting zoeken bij de behoeften van de samenleving door concrete stappen te zetten in goed samenspel tussen raad, college en de ambtelijke organisatie. Dit zal de komende jaren zorgen voor een omslag in de ontwikkelingen van de dienstverlening en wijze van besturen waarbij we al dan niet in samenwerking met andere organisaties/overheden zorgdragen voor een samenleving waarin iedereen op een veilige wijze mee kan doen.

Binnen dit programma worden de volgende beleidsvelden onderscheiden:

- openbare orde en veiligheid (zie 4.1);
- samenwerking (zie 4.2);
- dienstverlening (zie 4.3).

4.1 Beleidsveld Openbare orde en veiligheid

4.1.1 Speerpunt: Verbeteren van het veiligheidsgevoel

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen in 2020?**	**Toelichting**	**Status**
• Een veilige woon-, verblijfs- en werkomgeving die onder meer gekenmerkt wordt door een verkeersveilige omgeving en veilige schoolomgevingen. Maar ook een omgeving zonder criminaliteit zoals inbraken en diefstal, zonder alcohol- en drugsoverlast, zonder overlast van weg- en vliegverkeer.	• We gaan onze toezichthoudende functie versterken door de wijkagent meer in positie te brengen en de samenwerking met de BOA's te versterken, de bereikbaarheid en zichtbaarheid van de BOA's te vergroten en door meer informatie gestuurd te werken.	• Er is een start gemaakt met de implementatie van de doorontwikkeling van de Boa's. Een van de prioriteiten is de samenwerking tussen Boa en politie. Deze is opgestart en projecten als het Donkere Dagen Offensief en fietspreventie hebben reeds plaatsgevonden en zullen blijven plaatsvinden. De aanwezigheid van de Boa's is verruimd. Op alle dagen incl. het weekend zijn Boa's tussen 07.30 en 23.00 uur in dienst. Sinds mei is een informatieanalist in dienst getreden en wordt informatie gestuurd werken vormgegeven.	
	• We investeren in het professionaliseren van de handhavingsfunctie. Waarbij een kwalitatieve verbeterslag gemaakt wordt in capacitaire zin, er meer sturing plaats vindt vanuit effecten van handhaving, buurtbemiddeling en mediation als nieuw instrument zal worden ingezet en in 2020 met name de focus komt te liggen op het aanpakken van de overlast die er toe doet oftewel maatwerk.	• Wat betreft buurtbemiddeling/ mediation heeft op Heuvelland niveau bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden om deze, gezien de kleine aantallen niet te gaan organiseren. Daar waar mogelijk wordt maatwerk geboden,	
	• We continueren onverminderd het uitvoering geven aan het Damoclesbeleid ondersteund met inzet van flexteam acties. • Het aanpakken van drugsoverlast blijft onverminderd hoge prioriteit krijgen.	• De uitvoering van bestuurlijke aanpak, onder andere in de vorm van Damocles en flexteam acties vinden onverminderd doorgang. Hiermee krijgt de aanpak van drugs gerelateerde overlast eveneens hoge prioriteit.	

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen in 2020?**	**Toelichting**	**Status**

• Dat veiligheid geborgd is op het gebied van evenementen en rondom bedrijvigheid.	• Er worden preventieve maatregelen genomen op het gebied van veilig wonen en het vergroten van de veiligheid op bedrijventerreinen. In navolging op het cameratoezicht op bedrijventerreinen wordt de implementatie van het rookmeldersproject voor woningen voorbereid. • Continuering van het project Keurmerk Veilig Ondernemen en waar nodig intensivering van de gemeentelijke	• Veilig wonen en veilige bedrijventerreinen heeft een hoge prioriteit. Preventieve acties, zoals het Donkere Dagen Offensief wordt thematisch opgepakt. • Voor wat betreft de veiligheid op de bedrijventerreinen wordt nog steeds het Keurmerk Veilig Ondernemen uitgevoerd. Ook is cameratoezicht op alle bedrijventerreinen uitgerold. Verdere optimalisatie wordt ter hand genomen.	
• Dat de fysieke veiligheid rondom rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid en gevaarlijke stoffen goed georganiseerd is.	• De trainingen voor functionarissen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, belast met rampenbestrijding en crisisbeheersing worden aan het begin van het kalenderjaar gepland.	• Functionarissen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing krijgen jaarlijks trainingen en ook voor 2020 zijn deze gepland. Als gevolg van de Coronacrisis worden de trainingen na 1 september opnieuw gepland.	
• Dat vraagstukken op het gebied van integriteit en ondermijning adequaat worden aangepakt.	• In samenwerking met het RIEC zetten we verder in op het integraal plan rondom ondermijning dat in 2019 is opgesteld.	• Het integraal ondermijningsbeeld is in concept gereed en zal op initiatief van het RIEC spoedig ter vaststelling worden aangeboden aan de driehoek+ (burgemeester-politie-OM-belastingdienst).	

Financiële afwijkingen:

4.1 Openbare ruimte en veiligheid						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Compensatie kazerne Maastricht-zuid		103.067				**I**
Totaal		**103.067**	**-**	**-**	**-**	
Besluiten						
Bijdrage veiligheidsregio	L		-43.565	-43.565	-43.565	**S**
Totaal		**-**	**-43.565**	**-43.565**	**-43.565**	
Bijstelling bestaand beleid						
Totaal		-	-	-	-	
Totaal		**103.067**	**-43.565**	**-43.565**	**-43.565**	

Toelichting:

Autonome ontwikkelingen

Compensatie kazerne Maastricht-Zuid

Door het invoeren van de nieuwe kostenverdeelsleutel is ook de huisvestingscomponent een regionale aangelegenheid geworden. Kern is dat de veiligheidsregio Zuid-Limburg per ingangsdatum 1 januari 2020 reële boekwaarden opgenomen heeft voor de kazernes van Beek, Maastricht-Zuid en Vaals. Op die manier bereikt de veiligheidsregio een realistisch begrotingsbedrag aan kapitaallasten dat in verhouding staat tot de bijdrage die de deelnemende gemeenten betalen. De kazernes Beek en Vaals waren om niet aan de veiligheidsregio geschonken. Voor de kazerne Maastricht-Zuid is de casus anders. Daar is geen sprake van compensatie van een van de deelnemende gemeenten, deze kazerne is door het rijk gerealiseerd in verband met de aanleg van de Koning Willem-Alexandertunnel en om niet aan de veiligheidsregio overgedragen. Tegelijkertijd is het wel van belang dat sprake is van realistische kapitaallasten in de begroting zodat deze toekomstbestendig is. Daarom wordt deze kazerne vanaf 1 januari 2020 geactiveerd tegen een theoretische boekwaarde, gebaseerd op geschatte historische kosten. De waarde is conform de nieuwe verdeelsleutel vergoed aan de deelnemende gemeenten. Voor Eijsden-Margraten bedraagt deze vergoeding € 103.067.

Besluiten

Bijdrage veiligheidsregio

Dit betreft de indexering van de begroting van de Veiligheidsregio vanaf 2021 en verder.

4.2 Beleidsveld Samenwerking: ‘schakelen op schalen’

4.2.1 Speerpunt: Versterken van de bestuurskracht

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Onze inzet is verdere samenwerking richting Maastricht/Heuvelland wordt gekoesterd. Binnen dit samenwerkingsverband zijn binnen het sociaal domein goede ervaringen opgedaan en positieve resultaten behaald, waarop wij voort zullen borduren.	• De actuele ontwikkeling van de Middengebied samenwerking wordt betrokken bij de samenwerking Maastricht-Heuvelland. Op basis van het rapport van prof. Dr. Luc Soete “Strategisch actieplan Middengebied Zuid-Limburg - Van groen hart tot groene long” zal in 2019 een geconcretiseerd uitvoeringsprogramma worden opgesteld met zowel (operationele) projecten als tactische en strategische componenten. In het licht hiervan zal in 2020 de Middengebied samenwerking - inclusief triple helix - worden geoperationaliseerd richting lobby, beleid en projecten. Dit met een open blik naar andere uitvoeringsorganisaties, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. In 2020 geven we (mede) vorm aan het uitvoeringsprogramma Middengebied langs de vier lijnen Landbouw en Landschap, Toerisme van de Toekomst, Vitale Samenleving en Duurzaamheid. Daarbij bewaken we de synergie met andere samenwerkingsverbanden en –initiatieven op basis van de lokale prioriteiten en gebiedseigen opgaven.	• De in april geplande gezamenlijke raadsvergadering Lijn-50 in het kader van het Middengebied gaat niet door. Het raadsvoorstel Middengebied omtrent de procesgelden - die zijn opgenomen in de meerjarenbegroting - zal separaat door de gemeenteraden worden behandeld in mei 2020. In mei is ook besluitvorming voorzien door de colleges van het Middengebied over een tijdelijke governance. Tevens zijn op grond van het uitvoeringsprogramma projectplannen opgesteld die na beschikbaarstelling van de procesgelden verder opgepakt kunnen worden. Na een korte onderbreking vanwege de coronacrisis zal medio mei ook het overleg Maastricht / Heuvelland in dat kader verder worden opgepakt.	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Wij willen programmatische regio-agenda op samenwerking uitwerken en dit bestuurlijk en ambtelijk organisatorisch adequaat te verankeren waarbij versterken van het DNA	• De samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals middels Lijn 50 is herijkt langs de lijn van de cittaslow filosofie (cittaslow regio) en zal in 2020 nader verdiept worden. In dat licht wordt de betrokkenheid van de gemeenteraad vergroot door de lijn 50 panels (3 raadsleden per gemeente) die betrokken	• In verband met de coronacrisis is de bestuurlijke samenwerking Lijn-50 op dit moment op een lager pitje komen te staan in afwachting van de ontwikkelingen rondom de beheersing van de coronacrisis. Voor wat betreft de totstandkoming van een gezamenlijke omgevingsvisie wordt getracht het	

‘’dichtbij het leven’’ en Cittaslow-gedachte versterkt worden. De lijn 50-gemeenten krijgen hierbij de voorkeur.	worden bij de voorbereiding van toekomstig gezamenlijk beleid en projecten.	proces zoveel mogelijk te laten doorlopen.	
• Wij willen de gemeenteraad meer betrekken bij de verbonden partijen zodat de gemeenteraad zijn controlerende rol in dat kader kan versterken.	• De raad wordt geïnformeerd over vergaderingen van de algemene besturen (agenda en verslag). Daarnaast zal een informatiemarkt georganiseerd worden, waarbij verbonden partijen zich kunnen presenteren. Een derde moment van ‘grip’ is in ontwikkeling. In november/december van 2019 zal georganiseerd worden een overleg met de vertegenwoordigers in de algemene besturen over het gevoerde beleid / te voeren beleid. Door dit vroegtijdig te doen kan de inbreng nog worden gegeven voor het opstellen van de begroting. Naast uiteraard het formele moment van kenbaar maken van een zienswijze over de begroting. Afhankelijk van de ervaringen in 2019 zal dit in 2020 herhaald worden.	• De raad wordt geïnformeerd over agenda’s en verslagen van de Algemene besturen van Gemeenschappelijke regelingen in het Ibabs systeem. Ook zijn de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regelingen uitgenodigd om 7 oktober 2020 weer deel te nemen aan een informatiemarkt in Margraten. Hiervoor worden verder de raden van Gulpen-Wittem en Vaals weer uitgenodigd en de raden van Meerssen en Valkenburg aan de Geul voor de eerste maal.	

4.2.2 Speerpunt: Verbreding en verdieping in euregionaal verband

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen in 2020?**	**Toelichting**	**Status**
• Vergroten en in stand houden van de autonomie van de gemeente	• We zetten onder andere de onderstaande projecten voort: - De jumelage met Clervaux – Benelux samenwerking verder stimuleren en	• Het aangaan van de formele jumelage (raadsvoorstel & momentum) is in verband met de coronacrisis tot nader order uitgesteld.	

• Versterken van de identiteit van Eijsden-Margraten	inhoud geven via de lijn van de cittaslowfilosofie; - Structureel voeren van overleg met onze euregionale buren; • Liberation Route Europe & (75 jaar) Liberation (Clervaux-Hürtgenwald-Bastogne);	• Overleg in euregionaal verband vindt plaats. Gezien de coronacrisis is het overleg minder gericht op het versterken van de identiteit. Daarentegen is in het kader van de beheersing van de coronacrisis het structureel overleg gericht op de uitvoering en afstemming van maatregelen en vraagstukken. • De Stichting Liberation Route Europe continueert - ondanks corona - haar activiteiten ten behoeve van de partners in het kader van 75 jaar bevrijding. De omstandigheid dat activiteiten niet doorgaan speelt hierbij parten. De Stichting Liberation Route Europe wil daarom graag - samen met de partners - voorsorteren op de periode na de “intelligente lock-down”, hopelijk in de tweede helft van 2020.	
•	• Euregionale fietsmobiliteit XB Mob	• De beëindiging van het project Trambaanfietsroute (december 2019) heeft tot gevolg dat het partneraandeel van Vaals in XBMob wijzigt, zowel inhoudelijk alsook financieel. Daarom worden alternatieve, haalbare fietstracés onderzocht. Te verwachten is een verschuiving van infrastructurele maatregelen en financiële stromen binnen het vastgestelde projectplan. Qua planning is rekening te houden met een vertraging van minstens een half jaar	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
		Daaraan ligt mede ten grondslag dat projectpartners door de coronacrisis genoodzaakt zijn tijdelijk andere prioriteiten te stellen en daarom hun XBMob-activiteiten niet volgens planning kunnen uitvoeren	

	• Euregionaal programma Grenzeloos ondernemen.	• Het project Grenzeloos Ondernemen wordt thans uitgerold in de regio. Samen met ondernemers uit Eijsden-Margraten wordt in de loop van dit jaar opnieuw bezien welke acties kunnen worden ondernomen.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 4.2.

4.3 Beleidsveld Dienstverlening

4.3.1 Speerpunt: Een excellente klantgerichte dienstverlening

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• In een meer zelforganiserende samenleving, hoort een gemeente die contacten met burgers snel en doeltreffend afhandelt en aansluit bij de behoeften van onze burgers. Wij streven dan ook naar het realiseren van een excellente klantgerichte dienstverlening. Dit vertaalt zich in de ambitie om de klanten van onze gemeente op een professionele, effectieve en efficiënte wijze van dienst te zijn.	• In de 2e helft van 2019 is gestart met het opstellen van een dienst-verleningsvisie. Voorzien is dat in het eerste kwartaal van 2020 de dienstverleningsvisie met bijbehorend implementatieplan in de vorm van een dienstverlenings- concept ter besluitvorming voorgelegd wordt aan de raad. Implementatie van de dienst-verleningsvisie vindt na vaststelling van de visie plaats. Het optimaliseren van processen vormt een continu proces. Medio 2019 is in het kader van het optimaliseren van het proces rondom openbare meldingen de fixia app geïntroduceerd. Evaluatie hiervan vindt plaats medio 2020. Het team vergunningverlening wordt in het licht van de Omgevingswet, waarbij het ‘’ja, tenzij ……’’ principe een grondslag vormt, verder getraind, gecoacht en doorontwikkeld Klanttevredenheids-meting rondom dienstverlenings-processen (openbare meldingen, vergunningverlening, sociaal team en burgerzaken) worden opgestart en periodiek gemonitord. Geïnvesteerd wordt in het communicatiever maken van de organisatie, middels training en coaching.	• Fase 1 van het project dienstverlening wordt in Q2 2020 afgerond. Tijdens deze fase is een quickscan over de hele organisatie uitgevoerd. Deze scan heeft tot inzicht geleid in de verbeterpunten rondom het thema dienstverlening. Parallel hieraan wordt gewerkt aan onze nieuwe visie op dienstverlening, die op korte termijn wordt afgerond. Onze nieuwe visie is gericht op continue verbetering van een klantgerichte dienstverlening. Onderdeel hiervan is het werken met serviceformules. Dit vormt een landelijk bewezen aanpak waarmee de diversiteit aan klantvragen kan worden verbonden met de inrichting van onze organisatie. Onze visie gaat daarnaast nadrukkelijk in op de benodigde besturingsfilosofie en de gewenste kernwaarden van onze medewerkers (Betrokken, Open, Leergierig en Klantgericht). In het verlengde van de visie wordt een plan van aanpak opgesteld ten behoeve van fase 2 van het project dienstverlening. In fase 2 worden de veranderingen die voortvloeien uit onze visie geïmplementeerd en geborgd door middel van continue klanttevredenheidsmetingen. Fase 2 gaat in de tweede helft van 2020 van start.	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status

		Rondom de evaluatie fixi-app, het doorontwikkelen van het team vergunningverlening, de klanttevredenheidsmeting alsmede het communicatiever maken van de organisatie is door de coronacrisis stagnatie opgetreden. Verwachting is dat dit in de 2e helft van 2020 verder met voortvarendheid opgepakt kan worden.	

4.3.2 Speerpunt: Participatie is onze tweede natuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We willen bereiken dat participatie als leidend principe gehanteerd wordt in de werkwijze van het bestuur en de organisatie, zodat optimaal verbinding gemaakt wordt met de kracht van de samenleving. In 2019 leggen we hiervoor de basis.	• Op grond van de, door de raad in 2019 vastgestelde, procesopdracht Participatie wordt in 2020 geëxperimenteerd met participatievormen alsmede ervaringen gedeeld worden uit lopende en gerealiseerde participatie- projecten om te komen tot een visiedocument en afwegingskader. In overleg met de Voorbereidingsgroep Participatie wordt gekozen voor een aantal pilots om te starten met participatie. Daarbij wordt gekeken naar de geschiktheid van een project gelet op het ‘testen’ van verschillende vormen van participatie. Afstemming van de participatie bij deze projecten, qua tijd, komen via een participatiekalender tot stand. Besluitvorming rondom het visie-document participatie en bijbehorend afwegingskader is voorzien voor de zomer. Vervolgens vindt implementatie van de participatievisie en het afwegingskader plaats.	• Op 2 juli 2019 is de procesopdracht participatie door de gemeenteraad vastgesteld. Het presidium heeft eind 2019 uitgesproken om de opzet van de werkgroepen opnieuw te willen bekijken. Om deze reden is de werkgroep Participatie 'on hold' gezet. Binnen de kaders die er reeds lagen is echter toch nog doorgewerkt en heeft een nadere invulling van de procesopdracht plaatsgevonden; er is een concept visie opgesteld die nog nader vastgesteld dient te worden en tevens heeft gedachtevorming plaatsgevonden rondom het formuleren van een afwegingskader. Dit zal met alle verschillende actoren worden besproken om naar een eindproduct toe te werken. Deze is conform planning voorzien in mei 2020. Binnen de voorbereidingsgroep zijn deze twee pilots benoemd om te experimenteren met participatie: dienstverleningsvisie en een project op het gebied van kunst en cultuur "Arte Util"	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status

		Beide pilots zijn nu lopende. Er is overleg met enkele vak ambtenaren om pilots toe te voegen en er zijn enkele ideeën voor "kleine initiatieven" zoals een spreekuur, ideeën-bus en actieve werving burgerpanel. Na de vaststelling van de visie en het afwegingskader zal vanaf mei het afwegingskader worden geïmplementeerd. Tot september vindt er bijstelling plaats op basis van evaluatie met het werken met het afwegingskader.	

4.3.3 Speerpunt: Versterken bestuurlijk-ambtelijk-samenspel in verbinding met de samenleving

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We willen komen tot een gezamenlijke bestuurlijke en ambtelijke agenda over de gewenste en beoogde vernieuwing e.e.a. op basis van de inzichten uit de fusie-effectrapportage (FER) invulling geeft aan.	• Medio 2019 is de procesopdracht “Bestuurlijke vernieuwing” opgesteld. Deze procesopdracht is door de gemeenteraad vastgesteld op 17 juni 2019 en hierin geeft de gemeenteraad opdracht om doelen/kernwaarden te formuleren horende bij dualisme en vitale democratie. Er wordt een platform “Bestuurlijke & Organisatorische vernieuwing” opgericht dat de ontwikkelopgave van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie verbindt. Dit platform monitort de ontwikkelingen en voortgang en rapporteert via de reguliere P&C-documenten. Op grond van de gestelde doelen wordt een ontwikkel-programma dualisme opgesteld dat voor de zomer 2020 ter besluitvorming wordt opgeleverd teneinde de kaderstellende-, vertegenwoordigende- en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken.	• Het presidium heeft uitgesproken om de opzet van de werkgroepen opnieuw te willen bekijken. Om deze reden is de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing 'on hold' gezet wat betreft het proces van bestuurlijke vernieuwing. Wel heeft er met de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing (voorheen de werkgroep Vergadermodel) en het presidium een evaluatie plaatsgevonden van het Vergadermodel. De opzet van de werkgroepen door het presidium is nog niet geëvalueerd, maar ervoor gekozen is om deze evaluatie niet af te wachten. Om deze reden wordt momenteel voorzien hoe toch aan de behoefte van de raad inzake bestuurlijke vernieuwing tegemoet kan worden gekomen.	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status

.	Daarnaast wordt de gezamenlijke bestuurlijke en ambtelijke agenda o.b.v. de inzichten van de FER in 2020 opgeleverd.		
• We willen de kaderstellende-, vertegenwoordigende- en controlerende rol van de raad versterken	• Via de procesopdracht ‘’bestuurlijke vernieuwing‘’, de procesopdracht ‘’participatie‘’, en de acties die rondom sturen op verbonden partijen in gang gezet worden, wordt aan deze doelstelling in 2020 vorm en inhoud gegeven	• Het presidium heeft uitgesproken om de opzet van de werkgroepen opnieuw te willen bekijken. Om deze reden is de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing 'on hold' gezet wat betreft het proces van bestuurlijke vernieuwing. Wel heeft er met de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing (voorheen de werkgroep Vergadermodel) en het presidium een evaluatie plaatsgevonden van het Vergadermodel. De opzet van de werkgroepen door het presidium is nog niet geëvalueerd, maar ervoor gekozen is om deze evaluatie niet af te wachten. Om deze reden wordt momenteel voorzien hoe toch aan de behoefte van de raad inzake bestuurlijke vernieuwing tegemoet kan worden gekomen.	
• We willen de kwaliteit van het debat rondom de besluitvorming vergroten en daarnaast het bestuurlijk-ambtelijk-samenspel, waarbij duidelijke afspraken gemaakt zijn tussen het bestuur en de organisatie rondom verantwoordelijk-heden, verwachte rollen, rolvastheid en de wijze waarop samengewerkt wordt, versterken.	• In samenwerking met het Presidium, Voorbereidingsgroep Bestuurlijke Vernieuwing en de Griffie heeft de raad in 2019 gekozen voor een andere opzet van vergaderen. De commissie-vergaderingen zijn verlaten en vervangen door een Beeldvormende vergadering. Daarnaast is op grond van het B.O.B.-principe de oordeelsvormende en besluitvormende raadsvergadering geïntroduceerd. Afgesproken is dat na één jaar functioneren (medio mei 2020) een evaluatie van het hervormende vergadersysteem plaats vindt.	• Op 19 februari 2020 heeft er een evaluatie van het Bob-model plaatsgevonden in het presidium waarbij de leden van de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing zijn aangeschoven. Naar aanleiding hiervan zijn afspraken gemaakt hoe het Bob-model verfijnd kan worden.	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status

• We willen de vragen van onze inwoners en ondernemers alsmede vraagstukken in onze gemeenschappen gericht oppakken en voortvarend en adequaat afhandelen door integraal werken en besturen te stimuleren.	• Deze doelstelling maakt onderdeel uit van het implementatietraject rondom de nieuwe dienstverleningsvisie, de participatievisie die in 2020 nader vorm en inhoud gaat krijgen alsmede de activiteiten die vanuit de organisatie ingezet worden op het gebied van resultaatgericht werken (zie paragraaf bedrijfsvoering). In 2020 wordt in het kader van het meten van de klanttevredenheid een klanttevredenheidsmeting uitgevoerd.	• Het uitvoeren van klanttevredenheidsmetingen gaat onderdeel uitmaken van het implementatietraject. Uitrol van het implementatietraject is voorzien 2e helft 2020.	

Financiële afwijkingen:

4.3 Dienstverlening						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
Totaal		-	-	-	-	
Besluiten						
Totaal		-	-	-	-	
Bijstelling bestaand beleid						
Reis- en verblijfkosten; budget wordt niet gebruikt.	**L**	3.000	3.000	3.000	3.000	**S**
Totaal		**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	
Totaal		**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	

Toelichting:

Besluiten:

Reis- en verblijfkosten

Het budget is in voorgaande jaren niet gebruikt en wordt derhalve afgeraamd.

Wat mag het kosten Programma 4: Dienstverlening en besturen

Wat mag het kosten? 4. Dienstverlening en besturen	Primitief Begroting 2020	Begr.wijz.	Begroting NW	Begr.wijz. Burap 1	Begroting 2020 Na Burap 1
Saldo beleidsveld 4.1. Openbare orde en veiligheid	**-1.829.898**	**-162.896**	**-1.992.794**	**103.067**	**-1.889.727**
Saldo beleidsveld 4.2. Samenwerking: "schakelen op schalen"	**-138.272**	**-**	**-138.272**	**-**	**-138.272**
Saldo beleidsveld 4.3. Dienstverlening	**-1.382.288**	**-**	**-1.382.288**	**3.000**	**-1.379.288**
Saldo beleidstaak vóór bestemming	**-3.350.458**	**-162.896**	**-3.513.354**	**106.067**	**-3.407.287**
Mutaties reserves			-	-	
Saldo beleidstaak na bestemming	**-3.350.458**	**-162.896**	**-3.513.354**	**106.067**	**-3.407.287**

Programma 5: Financiën en middelen

Het programma Financiën en middelen geeft inzicht in de algemene middelen en de wijze waarop wordt gewerkt aan een solide financieel gezonde gemeente. Een financieel gezonde gemeente betekent: een solide financieel meerjarig beleid, goed beheer van deelnemingen en verbonden partijen, een goede financieringsfunctie; voldoende weerstandsvermogen om gemeentelijke risico's af te dekken, voldoende waarborgen tegen calamiteiten (verzekeringen) en zo laag mogelijke lasten voor inwoners en ondernemers. Dit wordt op een transparante wijze overzichtelijk gemaakt waarin cijfers op een leesbare manier worden gepresenteerd.

Een nadere uitwerking komt terug in de wettelijk voorgeschreven paragrafen Lokale heffingen, Bedrijfsvoering, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering en Verbonden partijen.

5.1 Beleidsveld Financiën en middelen

5.1.1 Speerpunt: Een solide meerjarig financieel beleid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• Het streven is een meerjarig sluitende begroting te presenteren in 2020 waarin de financiële ruimte aanwezig is voor de uitvoering van het Bestuursakkoord ook voor de begrotingsjaren tot en met 2023.	• Er is een sluitende begroting opgesteld echter hierin zijn een aantal bezuinigingen opgenomen. Vanuit Financiën en Control wordt gedurende het begrotingsjaar toezicht gehouden op de lijnafdelingen betreffende de realisatie van deze bezuinigingen.	• De bezuinigingen zijn budgettair doorgevoerd, deze worden periodiek beoordeeld op de haalbaarheid en hier wordt waar nodig op bijgestuurd. Ontwikkelingen in met name de 3D's en gerelateerd aan corona hebben een meerjarig negatief effect. In 2020 kan dit mede door incidentele opbrengsten budgettair op totaal niveau worden opgevangen. De geprognosticeerde meerjarenbegroting is negatief. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door ontwikkelingen in het sociale domein. Betreffen de kadernota is een proces geïnitieerd met uw raad om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2021-2024	
• Conform planning uitvoering geven aan het voorgenomen financiële beleid.	• Bij het behandelen van de bestuursrapportages, de begroting (in november) en de jaarrekening (in juni/juli) geven we inzicht in de voortgang van de uitvoering van het Bestuursakkoord 2018 – 2022 en leggen we daar verantwoording over af. Het Bestuursakkoord maakt daarmee voor de gemeenteraad integraal onderdeel uit van de beleidscyclus.	• In deze bestuursrapportage wordt verantwoording afgelegd van het gevoerde beleid en eventuele mutaties hierop door het College. In de jaarrekening volgt de verantwoording achteraf van het gevoerde financiële beleid die namens de Raad door de accountant wordt gecontroleerd.	

5.1.2 Speerpunt: Zo laag mogelijke lasten voor inwoners en ondernemers

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• De OZB stijgt niet meer dan de inflatie. Dat betekent ten opzichte van de bestaande ramingen dat er een verlaging van de geraamde belastingopbrengst zal worden gerealiseerd. In vergelijking met overige gemeenten hopen we meer aansluiting te vinden bij het landelijk gemiddelde voor vergelijkbare gemeenten.	• De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt € 1.092.263. De OZB-stijging bedraagt 1,5%.	• De OZB-stijging bedraagt conform begroting 2020 1,5%. De inflatie van de consumentenprijsindex (CPI) is gedaald naar 1,6% in februari 2020.	
• In de rioolheffing zal het profijtbeginsel tot stand worden gebracht.	• Inzake de rioolheffing is in 2019 overleg geweest met de commissie P&C. Hierin is geconcludeerd dat de verschillende modellen voor- en nadelen hebben. Om ambtelijk hierin meer richting te krijgen is aan de commissie gevraagd of de WOZ-waarde als basis kan/mag gelden en of de eigenaar dan wel gebruiker aangeslagen moet worden. Hieromtrent zijn wij nog in afwachting. Dit dwingt ons om de huidige methode in stand te houden.	• Met Raadsinformatiebrief d.d. 1 oktober 2019 is uw Raad geïnformeerd omtrent het onderzoek betreffende het profijtbeginsel in de rioolheffing. Conform deze Raadsinformatiebrief is de heffingsgrondslag gelijk gebleven en is de differentiatie verlaagd van 400m³ naar 300m³. Dit is vastgelegd in de belastingverordening 2020.	
• De kostendekkendheid van gemeentelijke diensten en gemeentelijke voorzieningen zal worden verbeterd.	• De kostendekkendheid wordt in kaart gebracht en er wordt een voorstel gedaan om deze te verbeteren.	• De kostendekkendheid inzake de leges omgevingsvergunning is in het eerste halfjaar berekend en mogelijke verbeteringen worden geadviseerd. Ten tijde van het opstellen van de Burap I-2020 is dit nog niet afgerond. Na het zomerreces wordt de kostendekkendheid van de overige leges berekend.	

5.1.3 Speerpunt:	Transparante goed leesbare sturings- en verantwoordingsdocumenten waarin de voortgang van het raadsprogramma goed kan worden opgevolgd

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• De sturingsinformatie van de sturings- en verantwoordings-documenten zal worden verbeterd. Door enerzijds een verbetering en vereenvoudiging door te voeren in leesbaarheid en de herkenbaarheid en anderzijds door een verbetering en vereenvoudiging in de cyclus van de documenten. • Op het niveau van het college en het ambtelijk apparaat zal het proces van totstandkoming van de P&C documenten worden verbeterd. • Een versterking van de koppeling met het strategisch kader.	• Met betrekking tot begrotingsjaar 2020 is een start gemaakt met een betere aansluiting van de afdelingsplannen op de begroting. Dit verbetert de integraliteit in de organisatie. Daarnaast wordt een applicatie aangeschaft die deze integraliteit verder bevordert en de totstandkoming van de producten verbetert. Deze applicatie zorgt voor meer transparantie in de organisatie en laat duidelijk de relatie zien tussen de verschillende P&C documenten en de hierin gestelde speerpunten. Daarnaast biedt dit de mogelijkheid om de voortgang van de speerpunten periodiek te blijven volgen. Dit geheel draagt bij aan de versterking van de koppeling met het strategisch kader.	• Door de Corona is er vertraging ontstaan in de doorontwikkeling van de P&C applicatie. Deze applicatie draagt zorg voor een betere integraliteit, transparantie en onderliggende samenhang tussen de verschillende P&C documenten. Dit gemis hebben wij intern voor de Burap opgevangen om vanuit een format te werken voor zowel Burap en Kadernota die integraliteit en onderliggende samenhang borgt. Naast de speerpunten vanuit de begroting 2020 worden hierin ook de interne en externe ontwikkelingen (zoals de Coronacrisis) meegenomen.	
• Op raadsniveau zullen de documenten betere ondersteuning moeten bieden bij de kaderstelling door de raad.	• De kaderstelling door de raad vindt plaats in de Kadernota. Het proces van de totstandkoming van de Kadernota en boekwerk wordt eind 2019/begin 2020 met de raad geëvalueerd en vervolgens vastgesteld. Het doel hierin is dat de raad optimaal in stelling wordt gebracht om de rol van kaderstelling te vervullen.	• De eerste sessies om te komen tot een verbetering zijn in 2020 gestart. Dit heeft in januari plaatsgevonden met de commissie P&C en daarna in maart in een Raadsthema-avond. In maart zijn afspraken gemaakt voor een vervolg echter door de Coronacrisis is dit vertraagd.	

Financiële afwijkingen:

5.1 Financiën en middelen						
Onderwerp	**B/L**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**I/S**
Mee (+) tegenvaller (-)						
Autonome ontwikkelingen						
SPUK groene sportvelden	**L**	-31.764	-31.764	-31.764	-31.764	**S**
Belastingen. De stijging wordt met name veroorzaakt door de verhoging van de waterschapslasten	**L**	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000	**S**
Bijramen verzekeringen vanwege premieverhogingen.	**L**	-10.500	-10.500	-10.500	-10.500	**S**
Totaal		**-75.264**	**-75.264**	**-75.264**	**-75.264**	
Besluiten						
Besparing externe waskosten kleding Buitendienst (vervangen door onkostenvergoeding).	**L**	4.050	4.860	4.860	4.860	**S**
Totaal		**4.050**	**4.860**	**4.860**	**4.860**	
Bijstelling bestaand beleid						
Aframen opbrengst verhuur vergaderruimtes en parkeerplaatsen onder gemeentehuis.	**L**	-5.900	-6.900	-6.771	-6.640	
Aframen opbrengst detachering, correctie begroting.	**L**	-27.192	-27.192	-27.192	-27.192	
Bijdrage aan A&O-fonds Gemeenten. Dit is het gevolg van een technische wijziging in de financiering van het fonds.	**L**	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	
Totaal		**-43.092**	**-44.092**	**-43.963**	**-43.832**	
Totaal		**-114.306**	**-114.496**	**-114.367**	**-114.236**	

Toelichting:

Autonome ontwikkelingen

SPUK groene sportvelden

Sinds 1 januari 2019 is de BTW-sportvrijstelling gewijzigd. Voor de gemeenten betekent dit dat deze kosten vanaf 2019 inclusief BTW betaald moeten worden. Om deze reden is het budget groene sportvelden opgehoogd met de BTW-component.

Belastingen

De stijging wordt met name veroorzaakt door de verhoging van de waterschapslasten : + 8,6% voor de zuiveringsheffing (verwerking afvalwater) en + 15,7 % voor de watersysteemheffing (gebouwen, percelen en verharde wegen). Daarnaast is de OZB voor gemeentelijke gebouwen gestegen met 1,5%.

Verzekeringen

De verzekeringspremies zijn ook dit jaar weer gestegen door toenemende schadelast bij verzekeraars. Daarbij is het budget de laatste keer in 2018 verhoogd.

Besluiten

Waskosten kleding buitendienst

Per 1 maart 2020 ontvangen de medewerkers van de Buitendienst een vergoeding voor het thuis wassen van hun kleding. De kosten hiervan zijn lager dan de kosten van de (externe) wasserij. Het voordeel bedraagt € 4.860 op jaarbasis. Voor 2020 is het voordeel € 4.050.

Bijstelling bestaand beleid

Opbrengst verhuur vergaderruimtes en parkeerplaatsen garage gemeentehuis.

Er worden minder ruimtes en parkeerplaatsen verhuurd. Daarom wordt het budget naar beneden bijgesteld.

Aframen opbrengst detacheringen

Een medewerker is niet langer gedetacheerd en daarom wordt de begrote opbrengst afgeraamd.

Bijdrage A&O fonds

Dit is het gevolg van een technische wijziging in de financiering van het fonds. Voorheen ontving het fonds de bijdrage rechtstreeks uit het Gemeentefonds maar nu via de gemeenten. Eea is budgetneutraal ; de baat is als onderdeel van de algemene uitkering al begroot maar de last nog niet.

5.2 Beleidsveld Personeel

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen in 2020?	Toelichting	Status
• We streven ernaar om de personele inzet zo gericht mogelijk in te zetten. We proberen daarbij onnodige overhead te voorkomen.	• Er geldt een bezuinigingsoperatie voor de organisatie waarbij de komende jaren een structurele besparing gerealiseerd gaat worden van € 250.000 oplopende naar € 350.000. Voor de jaren 2020 en 2021 worden hiervoor incidenteel middelen opgenomen om dit mogelijk te maken. Dit zorgt voor een incidentele stijging van de overhead. De focus in 2020 is gericht op een doorontwikkeling van de organisatie inhoudende dat: • De bezuinigingstaakstelling wordt gerealiseerd; • De focus op de prioritaire thema's organisatorisch worden ingebed; • Er een ontwikkeltraject wordt opgestart om tot een wendbaardere organisatie te komen, waarbij het versterken van de vitaliteit, klantgerichtheid en resultaat-gerichtheid vanuit het opgavegericht werken in gang wordt gezet. Kortom, dit zorgt voor een incidentele stijging van de overhead maar dient meerjarig te leiden tot een vermindering van de overheadskosten.	• De bezuinigingstaakstelling voor 2020 verloopt conform planning. De sturing op de prioritaire thema's is lopende, hetgeen betekent dat voor de thema's Landbouw/Landschap en Lifestyle de capaciteit georganiseerd is en dat voor het thema Wonen en Duurzaamheid vacatures opengesteld zijn. De doorontwikkeling van de organisatie stagneert vanwege de coronacrisis.	

Financiële afwijkingen: er zijn geen financiële afwijkingen voor beleidsveld 5.2.

Wat mag het kosten Programma 5: Financiën en middelen

Wat mag het kosten? 5. Financiën en middelen	Primitief Begroting 2020	Begr.wijz.	Begroting NW	Begr.wijz. Burap 1	Begroting 2020 Na Burap 1
Saldo beleidsveld 5.1. Financiën en middelen	**34.020.063**	**1.710.579**	**35.730.642**	**-114.306**	**35.616.336**
Saldo beleidsveld 5.2. Personeel	**-15.172.649**	**5.196**	**-15.167.453**	**-**	**-15.167.453**
Saldo beleidstaak vóór bestemming	**18.847.414**	**1.715.775**	**20.563.189**	**-114.306**	**20.448.883**
Mutaties reserves	538.164	**11.937**	550.101	-	550.101
Saldo beleidstaak na bestemming	**19.385.578**	**1.727.712**	**21.113.290**	**-114.306**	**20.998.984**